

تست‌های موضوعی درس عربی ۱

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

اسم از نظر جنس و عدد

- ۱- عَيْنٌ ما ليس فيه الجمع السالم للمؤنث:
(۱) كانت معنويات مقاتلينا في العمليات الصعبة قوّة جداً!
(۲) ذات يوم بذلت أوقاتى الفارغة في أيام العطلة في خدمة المحرومين!
(۳) إنّ ممرّضات المستشفى ساهرات طول الليل من أجل المرضى دائماً!
(۴) في اللحظات التي ينزل المطر نشاهد أشكالاً جميلة من السحاب في السماوات!
- (آزمایشی سنجش - ۹۰)
- ۲- عَيْنَ العبارة التي فيها اسم مثنى:
(۱) قَبِلْتُ خَدَى أختي الصغيرة و هي تبكي!
(۲) يَحْتَنِي إخواني على الاجتهاد دائماً!
(۳) كان عمّي المشفق مصاحب الصبيان! (۴) هذا الفلاح كان تعباً فجلس جنب الغدران!
- (آزمایشی سنجش - ۹۰)
- ۳- عَيْنَ جمع التّكسير:
(۱) عالمات (۲) صادقین (۳) عباد (۴) والدین
- (آزمایشی سنجش - ۸۹)
- ۴- عَيْنَ الخطأ:
(۱) اولئك محسنون فيهيئ الله لهم جنّاته.
(۲) تلك المناظر في خارج المدينة جميلة.
(۳) هؤلاء كتب مفيدة نقرأها كلّ يوم.
(۴) هذه حدائق كبيرة و هي قرب منزلنا.
- (آزمایشی سنجش - ۸۹)
- ۵- عَيْنَ الخطأ:
(۱) هو كسلان في أعمال البيت!
(۲) هي كسلانة في الرياضة فقط!
(۳) هما كسلان في الدروی فقط!
(۴) أنت كسلانة في كلّ الأعمال!
- ۶- عَيْنَ ما ليس فيه اسم مؤنث:
(۱) إنّ شمس الهداية تشرق من بيت فاطمة.
(۲) إنّ الله يأمركم ان تُؤدُّوا الأمانات الى اهلها.
(۳) قد أفلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون.
(۴) لماذا لا يتكبر المؤمن على الناس؟
- ۷- عَيْنَ الجواب الذي ليس كلّ من الاسماء المؤنثة:
(۱) أرض - معاوية - أمّ - يد
(۲) أخت - قمر - زينب - ليلى
(۳) حمزة - صُغرى - زينب - شمس
(۴) شمس - دنيا - أمّ - طلحة

- ٨- مَيِّزَ الْمُؤْنِثَ الْمَعْنَوَى الْحَقِيقَى فِيمَا يَلِي:
- (١) أم (٢) شمس (٣) حمزة (٤) ليلى
- ٩- عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي الْجُمُوعِ الْمَكْسَرَةِ:
- (١) الأَطْفَالُ - الْبَنِينَ - الصَّغَارُ (٢) الْعِبَادُ - الْانْزِعَاجُ - الْمَشَاكِلُ
(٣) الذُّنُوبُ - الْقُلُوبُ - الْجُلُوسُ (٤) الْأَصْدِقَاءُ - الْأَغْنِيَاءُ - الظُّلَمَةُ
- ١٠- أَىِّ الْأَسْمَاءِ كُلِّهَا جَمَعَ مَكْسَرًا؟
- (١) الْمَأْكُولَاتُ - الْكَاتِبُونَ - اللَّصُوصُ (٢) الْغَزَائِرُ - الشُّعُوبُ - الْجُهُودُ
(٣) الْجِيرَانُ - الْحَجَارَةُ - السَّلُوكُ (٤) الْفَتَاةُ - الْفَخُورُ - الْفَضَائِلُ
- ١١- مَيِّزَ الْجَمْعَ بِـ «أَلْفٍ وَ تَاءٍ» زَائِدَتَيْنِ:
- (١) لحظات (٢) أموات (٣) أصوات (٤) أوقات
- ١٢- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي جَمْعِ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ عَلَى شَرْطِ أَنْ يَكُونَ الْمَعْنَى وَاحِدًا:
- (١) الْكَافِرُ: الْكَفَرَةُ - الْكَافِرُونَ (٢) الطَّالِبُ: الطَّلَبَةُ - الطُّلَابُ
(٣) الصَّالِحُ: الصُّلَحَاءُ - الصَّالِحُونَ (٤) الْبَيْتُ: الْبُيُوتُ - الْأَبْيَاتُ
- ١٣- عَيِّنِ الْمَجْمُوعَةَ الَّتِي كُلُّهَا جَمَعَ التَّكْسِيرَ:
- (١) أَحْرَارُ، كُفَّارُ، أَوْقَاتُ، أَلْبَسَةُ (٢) تَلَامِيذُ، مَرَاثِمُ، صُخُفٌ، عُثْقُ
(٣) جَمِيعُ، دُرُوسُ، دَقَائِقُ، عِبَادُ (٤) عُلُومُ، أَيَّامُ، مَسْرَحِيَّةٌ، أَمْثَالُ
- ١٤- أَىِّ الْأَنْوَاعِ مِنَ الْجَمْعِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ؟ «أَلْفُ الْمُسْلِمُونَ رَسَائِلُ وَ كَتَبًا عَدِيدَةً فِي جَمِيعِ الْمَجَادِلَاتِ الْفِكْرِيَّةِ»
- (١) مَذْكَرُ سَالِمٍ، مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ (٢) مَذْكَرُ سَالِمٍ، مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ
(٣) مَذْكَرُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ (٤) مَذْكَرُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ، مَكْسَرُ مَوْثُوثُ سَالِمٍ
- ١٥- عَيِّنِ الْجَوَابَ الَّذِي يَخْتَلِفُ مَعَ الْبَقِيَّةِ فِي نَوْعِ التَّائِيثِ:
- (١) يَدٌ - أُذُنٌ - عَيْنٌ (٢) دَارٌ - نَفْسٌ - حَرْبٌ (٣) مَرِيْمٌ - أُمٌّ - زَيْنَبُ (٤) زَكَرِيَاءُ - حَمْزَةٌ - أُسَامَةُ
- ١٦- عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي لَا يُوْجَدُ فِيهَا الْجَمْعُ:
- (١) مَنْ لَمْ تُصْلَحْهُ الْكَرَامَةُ أَصْلَحَهُ الْهَوَانُ. (٢) إِنَّ الْأَمَانِيَّ وَالْأَحْلَامَ تُضْلِلُ.
(٣) الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا. (٤) رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ أَمْنًا وَ اجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ.
- ١٧- عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي لَا يَكُونُ فِيهَا «اسْمُ مَوْثُوثٍ»:
- (١) لَمْ يَسْتَطِعْ أَعْدَاؤُنَا أَنْ يَغْلِبُوا عَلَيْنَا فِي الْحَرْبِ. (٢) شَعْبُ إِيْرَانِ الْمُسْلِمِ يَدَافِعُ عَنِ الْقِيَمِ وَالْمَبَادِيءِ.
(٣) الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى. (٤) بَعْدَ الْبَلَاءِ يَكُونُ التَّنَاءُ.
- ١٨- فِي أَىِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ اسْمُ مَوْثُوثٍ؟
- (١) الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى. (٢) دَافَعْنَا عَنْ قِيَمِنَا وَ كَرَامَتِنَا.
(٣) يُدْرَسُ الْأَسَاتِذَةُ الطَّلِبَةُ. (٤) لَمْ يَغْلِبِ الْأَعْدَاءُ عَلَيْنَا فِي الْحَرْبِ.

- ١٩- عَيِّن الجمله التي ليس فيها «جمع سالم للمؤنث»:
 (١) تُسَمِّعُ أصوات الاذان من المساجد كلَّ يوم.
 (٢) تحتفظ المسلمات بحجابهنَّ في جميع الحالات.
 (٣) في الغابة شجرات باسقة من كلِّ الانواع.
 (٤) تخرج جماعات من المتظاهرين في يوم القدس.
- ٢٠- كم جمعاً مكسراً في العبارة؟ «نَحْنُ لَا نَتَّخِذُ إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ أَوْلِيَاءَ لِأَنَّهُمْ فِي الشَّكِّ وَالظُّلَامِ وَالْمَلَلِ» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
 (١) اربعة (٢) ثلاثة (٣) اثنان (٤) واحد
- ٢١- عَيِّن صيغة المثنى:
 (١) اللذان - هذين - جالسان - اللتين
 (٢) كتابان - لوحتين - مسلمون - اللتان
 (٣) مؤمنين - عالمتين - اللتان - هذين
 (٤) اللذين - مؤمنتين - جالسين - هذان
- ٢٢- ما هو الخطأ في نوع المؤنث؟
 (١) المائدة: مجازى (٢) حمزة: حقيقي
 (٣) شمس: مجازى و معنوى (٤) مريم: معنوى و حقيقي
- ٢٣- أىَّ جواب كلِّه اسم مذكّر؟
 (١) إيران، شمس، حَرْب (٢) دار، نفس، أذن
 (٣) وَجْه، بَيْت، قَمَر (٤) نار، فُضلى، زكرياء
- ٢٤- عَيِّن ماليس مؤنثاً في الأجوبة التالية:
 (١) الرَّمضاء - الصَّحراء (٢) الأرض - النفس
 (٣) العين - الرَّجُل (٤) الإمتناء - الإجراء
- ٢٥- يَنِّ العبارة التي ما جاءَ فيها اسمٌ مؤنث؟
 (١) يدافعُ المسلمونَ عَنْ هُوِيَّتِهِمْ.
 (٢) منهومانٍ لَا يَشْبَعَانِ: طَالِبُ العلم و طَالِبُ الدنيا.
 (٣) مَشَى التَّلْعَبُ فِي الأرضِ يَنْصَحُ.
 (٤) الهَوَاءُ حَارٌّ وَ أَحْمَدُ فِي بَيْتِهِ.
- ٢٦- عَيِّن المنتخب الذي كلَّ كلماتِهِ جمعٌ تكسير؟
 (١) إِخْوَان، مَسَاكِين، ممدوحين (٢) شَيَاطِين، أَخْوَان، أصوات
 (٣) أَبْيَات، آيَات، أموات (٤) عَنَاوِين، يَتَامَى، أوقات

جامد و مشتق

- ٢٧- عَيِّن ما ليس فيه اسمٌ مشتق:
 (١) وَصَلْنَا إِلَى الْمَسْتَشْفَى فِي هَذَا الْمَحْدَدِ فَأَصْبَحْنَا فَرِحِينَ!
 (٢) يَا شَابُ! لَا تَجْعَلِ السَّمَكَةَ فِي هَذَا الْوَعَاءِ لِأَنَّ مَاءَهُ كَدَرٌ!
 (٣) أَحَدُ إِخْوَانِي يُوَاجِهُ الْعُسْرَ، مَعَ هَذَا يَسَاعِدُ الْبُؤْسَاءَ!
 (٤) لَمَّا قَلْتُ لِأَهْلِي سَبَبَ فَرَحِي، ابْتَسَمُوا لِي كُلَّهُمْ!
- ٢٨- عَيِّن المشتق:
 (١) الْأَرْخَصُ (٢) الصَّلَاةُ (٣) الظُّلْمُ (٤) الْكَلَامُ
- ٢٩- عَيِّن الجامد:
 (١) شَرِيف (٢) عَطْشَان (٣) خَشِين (٤) تَقْوِيم
- ٣٠- في أىَّ عبارة جاءَ فيها «اسم المفعول»
 (١) إِنْ عَفَوْتَ فَأَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ.
 (٢) اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ.
 (٣) أَنْتُمْ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 (٤) أَحْسِنِ إِلَى الْفُقَرَاءِ وَالْمَظْلُومِينَ

٣١- عَيْنُ الْجَوَابِ الَّذِي كُلُّ كَلِمَاتِهِ مُشْتَقَّةٌ.

(١) مغرب - خباز - بحر (٢) شمس - صغيرة - أمارة (٣) غفار - لطيف - مطبخ (٤) اوراق - رنان - خبير

٣٢- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْمَشْتَقَاتِ:

(١) هذه السمكات بحاجة إلى حوض مملوء بالماء! (٢) منح هذا الرجل البؤساء مقداراً من فواكه بستانه فرحاً!
(٣) أكرموا الذين يتقربون إلى الله بمواساة إخوانهم! (٤) أخبر تني أختي بأن إجدى معلّمتي تبحث عني!

٣٣- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْمَشْتَقَاتِ:

(١) شجّعني الأطباء بتناول الرمان لعلاج المرضي! (٢) أصبحت أوضاع القاعة مناسبة لإجراء المسرحية!
(٣) انعقدت يوم أمس جلسة المناقشة حول بعض الدروس في صفنا! (٤) خير الأصدقاء لك من ابتعد عن الإفراط و التفریط في الصداقة!

٣٤- ائِ مُنْتَخَبٌ مُشْتَقٌّ «وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ»:

(١) الغنى - الفقراء (٢) الله - انتم (٣) الله - الغنى (٤) انتم - الفقراء

٣٥- عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي مَاجَاءَ فِيهَا اسْمٌ مُشْتَقٌّ.

(١) ما تتفقوا من خير تجدوه عندالله (٢) بشاشة الوجه خيرٌ من سخاء الكف
(٣) إنّ هذا القرآن يهدي للتي هي أقوم (٤) من وظائف المسلم مُسَاعَدَةُ الْآخَرِينَ

٣٦- مَا هُوَ الصَّحِيحُ عَنْ عَدَدِ الْمَشْتَقِّ؟

(١) المُعَلِّمُ أَنْبِيَاءُ الْأُمَمِ ← دو (٢) العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر ← سه
(٣) أنتم الفقراء و هو الله الغنى ← يك (٤) ولله المشرق و المغرب ← يك

٣٧- عَيْنُ الصِّفَةِ الْمَشْبَّهَةِ:

(١) إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ! (٢) أحسنوا الى الفقراء لإكتساب رضى الله!
(٣) إنّ يُدرك الانسان جهله يسعى فى التعلم! (٤) صعوبة الحياة تُدرّسنا الشهامة والاستقامة!

٣٨- عَيْنُ كُلِّ الْأَسْمَاءِ مِنَ الْمَشْتَقَاتِ:

(١) صَعْب - مساكين - محافل (٢) ضَعْف - وُضُول - مُشَارِك (٣) مَكَاتِب - قَلْب - فَرَح (٤) مُجَاهِدَة - فَرِح - مُجْتَمَع

٣٩- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ «حَرِيصٌ - تَقْدِيمٌ»: «الْمُؤْمِنُ حَرِيصٌ عَلَى تَقْدِيمِ الْعَوْنِ لِلْآخَرِينَ»

(١) صفة مشبهة / فعل مضارع (٢) صفة مشبهة / مصدر (٣) اسم مبالغة / فعل مضارع (٤) اسم فاعل / مصدر

٤٠- عَيْنُ الْجَوَابِ الَّذِي كُلُّ كَلِمَاتِهِ مُشْتَقَّةٌ:

(١) الكثير - الأخلاق - المستحکم - السَّقيم (٢) الممرّ - المحافظون - الصداقة - المدرّس
(٣) المراقب - المسطرة - العظمى - الجاف (٤) المراقب - الحصة - الممسحة - الصغير

٤١- عَيْنُ مَا كُلُّهُ «اسم فاعل»:

(١) مُنْذِر - مظالم - متوكّل (٢) مُرْسِل - مُطَهَّر - مُجَاهِد (٣) محاسب - مُنْتَظِر - عاقل (٤) مُتَكَبِّر - محبوب - مُكْرَم

٤٢- عَيْنُ الْأَسْمَاءِ الْمَشْتَقَّةِ كُلِّهَا:

(١) أعزّاء - شهور - صعب - ذهاب (٢) آخر - مرضى - خطر - عذب
(٣) جراثيم - مستشفى - أليم - رياح (٤) مقاتلون - جذع - أرخم - رضاء

- ٤٣- كم مشتقاً في هذه آلاية الشريفة؟ «فالله خير حافظاً و هو أرحم الراحمين»
 (١) واحد (٢) اثنان (٣) ثلاثة (٤) أربعة
- ٤٤- عيّن العبارة التي ما جاء فيها اسم مشتق:
 (١) لي أطفال يتامى.
 (٢) بشاشة الوجه خير من سخاء الكف.
 (٣) أطلب من شبابنا التمسك بالاستقلال و الحرية.
 (٤) انّ المادة الأولى للعالم كانت جامدة.
- ٤٥- كم مشتقاً في هذه العبارة: «الهي قد سترت على ذنوباً في الدنيا و أنا أحوج الى سترها في الأخرى»
 (١) واحد (٢) اثنان (٣) ثلاثة (٤) أربعة
- ٤٦- عيّن الخطأ في نوع المشتق للكلمة التي أُشير إليها بخط:
 (١) للتهر مياة صافية و صوت رنان اسم مبالغه
 (٢) إنّ هذا القرآن يهدي للتي هي أقوم: اسم تفضيل
 (٣) قد أفلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون: اسم مفعول
 (٤) محمد بن زكريا الرازي مكتشف الكحول: اسم فاعل
- ٤٧- عيّن نوع المشتق في عبارة «أحسنوا تلاوته فإنه أنفع القصص»
 (١) اسم الفاعل (٢) اسم المفعول (٣) اسم التفضيل (٤) الصفة المشبهة
- ٤٨- عيّن ما ليس فيه صفة مشبهة:
 (١) إذا لقيت فقيراً مسلماً فسلم عليه مثل سلامك على الأغنياء!
 (٢) قال لمعلم: أنا لا أعرف أفضل و أنشط من طلاب هذا الصف!
 (٣) بُعث النبي (ص) في وقت كان الناس يهتمون بالبيان و الفصاحة!
 (٤) لما رجعت إلى المنزل كنت تعبئة عطشانة كثيراً بسبب بُعد الطريق!
- ٤٩- عيّن المشتقات كلها:
 (١) مُرسل - نبي - ضعف - نبوة
 (٢) فضائل - حديث - مساعدة - تقديم
 (٣) شكور - خير - كتب - إعلام
 (٤) مساجد - أعلم - كفار - مروحة
- ٥٠- عيّن الاسماء المشتقة كلها:
 (١) موسى - قيادة - كفور
 (٢) الآخرين - حلاف - سماء
 (٣) فرحان - مفاتيح - منذر
 (٤) الغيب - غضبان - كرسى
- ٥١- ما هي الأسماء المشتقة في العبارة التالية؟ «أختي، ارحمى أباك و أمك العجوزين، أخوك مريض»
 (١) العجوز، مريض (٢) العجوز، أخوك، مريض (٣) أباك، أمك، العجوز (٤) أختي، أخوك
- ٥٢- عيّن العبار، التي مالميس فيها الصفة المشبهة:
 (١) اللهم أنت مالك يوم الدين.
 (٢) هذه المؤمنة طاهرة قلبها.
 (٣) فوق كل ذي علمٍ عليهم.
 (٤) هذا الرجل يكون جليس الناس.
- ٥٣- ما هو الصحيح عن «المستجير، المنضدة، أمارة، الأبيض» بالترتيب؟
 (١) اسم فاعل، اسم الآلة، اسم مبالغه، صفة مشبهة.
 (٢) اسم المفعول، اسم المكان، اسم التفضيل، اسم التفضيل.
 (٣) اسم الفاعل، اسم الآلة، اسم التفضيل، صفة مشبهة.
 (٤) اسم المفعول، اسم المكان، صفة مشبهة، اسم التفضيل.

- ٥٤- عَيِّنِ الجواب الذى ما جاء فيه اسم التفضيل:
- (١) وله الأسماء الحُسنى. (٢) وَجَدْتُ التواضعَ أَلْيَقَ بعظمةِ نفسى. (٣) هذا الجدارُ أكثرُ سوداءً. (٤) أَخَذْتُ هذا الورْدَ الأحمرَ من صديقى.
- ٥٥- أَىِّ مجموعة كُتِّها من الأسماء المشتقة؟
- (١) فقراء - مجاهدة - مطبخ (٢) فرح - مغرب - عظمى (٣) مُنصف - سبيل - اسلام (٤) أقدم - علماء - دفاع
- ٥٦- عَيِّنِ الجواب الذى ليْس اسم التفضيل؟
- (١) أصغر (٢) أنفع (٣) أحمق (٤) أجمل
- ٥٧- ما هُوَ المشتق؟
- (١) خطبة (٢) وردة (٣) فضيلة (٤) مؤسسة
- ٥٨- عَيِّنِ الاسم الذى لا يكون اسم الفاعل؟
- (١) الضالين (٢) الآخرين (٣) المجتهدون (٤) أحق
- ٥٩- عَيِّنِ الجواب الذى كلُّ كلماته من المشتقات:
- (١) مؤمن، وُصول، صَعْب (٢) وسيلة، علّامه، مسائل (٣) شجاع، جوعان، مُستوحش (٤) مطّلع، أقبح، سعادة
- ٦٠- عَيِّنِ الخطأ؟
- (١) الآخر: اسم فاعل (٢) الدنيا: صفت مشبهة (٣) الآخر: اسم تفضيل (٤) خير: اسم تفضيل
- ٦١- ما هو الخطأ لكلمة «خير»؟
- (١) و ما تفعلوا من خير يعلمه الله (مصدرية) (٢) من جاء بالحسنة فله خيرٌ منها (اسم تفضيل) (٣) كنتم خير أمة أخرجت للناس (مصدرية) (٤) بقية الله خيرٌ لكم إن كنتم مؤمنين (اسم تفضيل)
- ٦٢- عَيِّنِ الخطأ فى صياغة اسم التفضيل:
- (١) أخذتُ عوداً كان قد إعوج - أخذتُ عوداً أكثرنا إعوجاجاً. (٢) أخى الكبير يحترم أباه - أخى الكبير أكثرنا احتراماً لأبيه. (٣) هذا الكتاب أختصر من الكتب الأخرى - هذا الكتاب أخصر من الكتب الأخرى. (٤) ذهبت إلى حديقة إحمّرت أورادها - ذهبت إلى حديقة أورادها أشدّ إحمراً.
- ٦٣- أَىِّ مجموعة كلُّها من المشتقات؟
- (١) فتوة - صبور - شرّ - معاملّة (٢) والد - مدارس - أجمل - جهال (٣) إحسان - طبائع - جميلة - رسول (٤) مجتمّع - مقراض - عامل - كتاب
- ٦٤- عَيِّنِ نوع الكلمة التى أشير إليها بخط: «و لكنّه هناك أسئلة كثيرة»
- (١) خبر «أسئلة» و مرفوع (٢) صفة مشبّهة، مؤنث (٣) نعت و مرفوع (٤) خبر «لكن» و مرفوع
- ٦٥- كم اسماً مشتقاً فى الآية الكريمة التالية؟ «بَلْ تُؤْثِرُونَ الحِياةَ الدُّنيا والآخرةَ خَيْرٌ و أَبْقَى»
- (١) خمسة (٢) اثنان (٣) ثلاثة (٤) أربعة

- ٦٦- أَىُّ الكلمات مشتقة كلها؟
 (١) تَعْلَم - عَطَاء - بصير - مكارم
 (٢) داخل - شهيد - معرض - علماء
 (٣) شارع - غنى - اجتهاد - ذكر
 (٤) مدرسة - معصية - مزرعة - كتابة
- ٦٧- عَيِّن المشتق المزيّد؟
 (١) الغافر (٢) الدليل (٣) الْمُغْتَصِبَة (٤) المظلومين
- ٦٨- ما هُوَ غير المناسب للفراغ؟ «إِنَّ اللَّهَ . . .»
 (١) غَافِرٌ (٢) مَغْفُورٌ (٣) غَفَّارٌ (٤) غَفُورٌ
- ٦٩- عَيِّن العبارة الَّتِي ماجاءَ فيها «اسمٌ مشتقٌّ»؟
 (١) أحسنوا الى الفقراء والمساكين.
 (٢) ترك الذنب أهونُ من التوبة.
 (٣) لقد جاءَ النَّبِيُّ والدُّنْيَا مملوءة بالشر.
 (٤) فأصبح الناس بنعمة الاسلام اخواناً.
- ٧٠- عَيِّن الجواب الَّذِي كُلُّ الكلمات فيه مشتقٌّ؟
 (١) مُصلِح، الارض، العقل (٢) شاهد، مُبَشِّر، مُنذِر (٣) الحُكْم، مُعْرِض، الجاهل (٤) اللغو، الامر، وارث
- ٧١- أَى الجواب يكون تفضيلاً؟
 (١) أَحْمَر (٢) اعمى (٣) اعلى (٤) خَضراء
- ٧٢- عَيِّن نوع المشتق في عبارة: «إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ»
 (١) الاسم المبالغه (٢) الصفة المشبهة (٣) الاسم الفاعل (٤) اسم التفضيل
- ٧٣- فى أَى عبارة ماجاء اسمٌ مشتقٌّ؟
 (١) و السَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى.
 (٢) أَلَيْسَ لَهُ كِتَابٌ آخَرُ؟
 (٣) أَدْعُ رَبَّكَ أَنْ يَغْفِرَ ذَنْبِي الْعَظِيمَ.
 (٤) الْمُجَاهِدُونَ يَدَافِعُونَ عَنِ الْوَطَنِ الْإِسْلَامِيِّ.
- ٧٤- عَيِّن العبارة الَّتِي ماجاءَ فيها اسمٌ مشتقٌّ؟
 (١) أَلَيْسَ لَهُ قَمِيصٌ آخَرُ؟
 (٢) لِلْفَرَّاشَةِ الْحُسْنُ وَالْجَمَالُ.
 (٣) رَزَقَ اللَّهُ الْإِنْسَانَ لِسَانًا فَصِيحًا.
 (٤) قَدَمْتُ لِأُمِّي وَرْدَةً حَمراء.
- ٧٥- عَيِّن الجواب الَّذِي كُلُّ كلماته مشتقة؟
 (١) ذَكَى - شَابَ - مَكَان - عَذَبَ
 (٢) أَوَّلَى - فَضِيلَة - أُخْرَى - عَهْدَ
 (٣) مَعْصِيَة - أَلِيم - مَمَرَّ - طَيَّبَ
 (٤) رَتَّانَ - رُجُوعَ - مَأْوَى - فُقراء
- ٧٦- فى أَى عبارة جاءت «الصفة المشبهة»؟
 (١) والله غالبٌ على أمره.
 (٢) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ.
 (٣) فَعَلِينَا الرَّجُوعَ هَذِهِ اللَّيْلَةَ.
 (٤) إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ.

معرب و مبنى

- ٧٧- عَيِّن الكلمات المعربة فى عبارة «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى»
 (١) أَرْسَلَ - الْهُدَى (٢) رَسُول - الْهُدَى (٣) الَّذِي - الْهُدَى (٤) أَرْسَلَ - رَسُول

٧٨- كَمْ مَبْنِيًّا فِي الْعِبَارَةِ: «فَفَتَحَ رَجُلٌ فَاهُ مُتَعَجِّبًا وَقَالَ»

(١) سِتَّةُ (٢) اَرْبَعَةُ (٣) خَمْسَةُ (٤) ثَلَاثَةُ

٧٩- عَيِّنْ مِنْ اسْتِفْهَامِيَّةٍ: (آزمايشى سنجش - ٨٨)

(١) سلوا عَمَن تَتَّخِذُونَهُمْ اَوْلِيَاءَ لَكُمْ! (٢) لَمَنْ دَوَاوِينَ الْجَدَاوِلِ وَ الْخَمَائِلِ وَ تَبْرَوْتَرَابِ!
(٣) مَنْ يَعْتَمِدُ عَلَى نَفْسِهِ لَا يَحَاكِ الْآخَرِينَ! (٤) يَا مَنْ يَدْعُ حُبَّ الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا مَا اسْعَدَكَ!

٨٠- كَمْ اسْمًا مَبْنِيًّا فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «مَا الَّذِي اكْتَسَبْنَاهُ فِي هَذِهِ السَّنَوَاتِ بَعْدَ ثَلَاثِينَ عَامًا».

(١) ٣ (٢) ٤ (٣) ٥ (٤) ٧

٨١- أَى الْكَلِمَاتِ كُلُّهَا مِنَ الْمَبْنِيَّاتِ؟

(١) إِلَى - لِيَتَأَلَّمَ - أَتُنَّ (٢) عَلَى - تَضَمَّنَ - اَوْلَيْتَكَ (٣) اَلْوَيْلَ - مَسَّ - الَّذِيْنَ (٤) رَجَمَنَ - عِنْدَ - هَا

٨٢- كَلِمَةُ «عَلَى»:

(١) مَبْنَى عَلَى الْاَلِفِ (٢) مَبْنَى عَلَى السَّكُونِ (٣) مَبْنَى عَلَى الْيَاءِ (٤) مَبْنَى عَلَى الْفَتْحِ

٨٣- عَيِّنِ الْمَبْنَى عَلَى السَّكُونِ؟

(١) نَجَحَتْ (٢) لَا تَتَكَاسَلُ (٣) نَجَحْتُ (٤) وَعَظَّتْهُ

٨٤- أَى الْأَجْوِبَةِ كُلُّهَا مِنَ الْمَبْنِيَّاتِ؟

(١) إِلَهَ - تَعَلَّمَ - اَلَّتِي (٢) إِلَى - عَلَى - عِنْدَ (٣) لِيَعْلَمَ - الَّذِي - مِنْ (٤) هَلْ - قَاتَلَ - مَا

٨٥- فِي أَىِ اجَابَةِ اسْمِ مَبْنِيٍّ:

(١) لَيْتَ الْمُسْلِمِينَ مُتَّحِدُونَ (٢) الْمُسْلِمُ لَا يَكْذِبُ أَبَدًا (٣) لَا مِيرَاثَ أَنْفَعُ مِنَ الْأَدَبِ (٤) سُوءُ التَّدْبِيرِ مِفْتَاحُ الْفَقْرِ

٨٦- عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي نَوْعِ الْبِنَاءِ:

(١) سَافَرْتُ: مَبْنَى عَلَى الْكَسْرِ (٢) تُطَالِعِينَ: مَبْنَى عَلَى الْفَتْحِ
(٣) يَكْتُبِينَ: مَبْنَى عَلَى الْفَتْحِ (٤) جَاهِدُوا: مَبْنَى عَلَى الضَّمِّ

٨٧- اَيُّ الْفِعَالِ تَكُونُ مَعْرَبَةً؟ (يَهْدَى - اِهْدِ - يَهْدِينَ - لِيَهْدِ - هَدَى - لَا تَهْدِينَ - لِيَهْدِي)

(١) يَهْدَى - لِيَهْدِ - لِيَهْدِي (٢) اِهْدِ - هَدَى - لَا تَهْدِينَ (٣) يَهْدِي - يَهْدِينَ - لَا تَهْدِينَ (٤) لِيَهْدِ - لِيَهْدِي - اِهْدِ

٨٨- عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي فِيهَا اسْمَاءُ مَبْنِيَّةٌ أَكْثَرُ:

(١) كَانَ أَبُوكَ يُرْشِدُنَا إِلَى صِرَاطِ الْخَيْرِ دَائِمًا. (٢) نَحْنُ نَزَّلْنَا مِنَ الذِّكْرِ مَا هُوَ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ!
(٣) هَذَانِ الطَّالِبَانِ هُمَا اللَّذَانِ يَجْتَهِدَانِ فِي الدَّرُوسِ. (٤) إِنَّ تِلْكَ التَّلْمِيزَةَ هِيَ الَّتِي تَكْتُبُ وَاجِبَاتِ الْمَدْرَسَةِ.

٨٩- عَيِّنِ الْاَفْعَالَ الْمَبْنِيَّةَ: «اجْتَهِدِ الطَّالِبَةَ لِنْتَجِحَ وَ صَدِيقَاتَهَا يَجْتَهِدْنَ اَيْضًا»

(١) اجْتَهِدَتْ: فَقَطْ (٢) يَجْتَهِدْنَ: فَقَطْ (٣) اجْتَهِدَتْ - يَجْتَهِدْنَ (٤) تَنْجِحُ - يَجْتَهِدْنَ

٩٠- عَيِّنِ الْأَسْمَاءَ الْمَبْنِيَّةَ: «لَمَّا دَخَلْنَا الصَّفَّ جَلَسْنَا عَلَى هَذِهِ الْكَرْسِيِّ»

(١) لَمَّا - نَا - عَلَى (٢) نَا - عَلَى - هَذِهِ (٣) لَمَّا - نَا - هَذِهِ (٤) نَا - هَذِهِ - دَخَلَ

- ٩١- عَيْنِ المَعْرَبِ أو المَبْنِي من الافعال: «و اَتْرَكَ الحِرْصَ تَعِيشَ فِي رَاحَةٍ»
 (١) الاول مبنی و الثاني معرب.
 (٢) كلاهما مبنی
 (٣) كلاهما مُعْرَبٌ
 (٤) الاول معرب و النای مبنی
- ٩٢- ما هو الصحيح لـ «كُنْتُ، يَعْمَلَنَّ»
 (١) هر دو مبنی بر فتح
 (٢) هر دو مبنی بر سکون
 (٣) اولی معرب و منصوب، دومی مبنی بر فتح
 (٤) اولی مبنی بر سکون، دومی معرب
- ٩٣- أَىْ الأَجْوِبَةِ كلها من المَبْنِيَّاتِ؟
 (١) الّذی، عند، يُشَاهِدُونَ (٢) اللّذان، فی، إجلس (٣) اللّاتی، مَنْ، تُشَاهِدَنَّ (٤) اللّذین، إلی، أَنْصِرْ
- ٩٤- أَىْ الأَجْوِبَةِ كلها من المَبْنِيَّاتِ؟
 (١) الّذی، هذان، من (٢) تَیَسَّرَ، يُجَاهِدَنَّ، الّذین (٣) هُم، اللّذان، هل (٤) إیاک، اللتان، فی
- ٩٥- ما هی الکلمات المَبْنِیة فی العبارة التالیة؟ «هل الغربیون متقدّون فی جمیع مجالات الحیاة؟»
 (١) هل - فی - جمیع - مجال (٢) ال - فی - جمیع - ال
 (٣) هل - ال - فی - ال (٤) هل - فی - الحیاة - مجال
- ٩٦- ما هو الصحيح؟
 (١) إلی: مبنی علی الفتح (٢) ذَهَبْتُ: مبنی علی الضم
 (٣) یَذْهَبُ: مبنی علی السکون (٤) یَذْهَبُنَ: مبنی علی السکون
- ٩٧- عَيْنِ المُنْتَخَبِ الّذی کُلَّ کلماته من المَبْنِیَّاتِ:
 (١) یَلْعَبَنَّ - الّذین - کتَابُهُ (٢) الّذین - کَیفَ - إِذْهَبُوا (٣) انْتَمَا - مَجَالِسَ - هَذَا (٤) جَبَلٌ - وَضَعْنَا - لَا تَنْتَکَسِلُ
- ٩٨- مِیزِ العبارة الّتی جاء فیها اسمٌ مَبْنِی؟
 (١) إِنَّ الاسْلَامَ دِینُ العِبَادَةِ. (٢) لَا خَیْرَ فی وَدِّ الْإِنْسَانِ الْمُتَلَوِّنِ. (٣) إِنَّ اللَّهَ لَا یُحِبُّ الْمُعْتَدِی. (٤) جَعَلَ الْقَمَرَ فی السَّمَاوَاتِ نُورًا.
- ٩٩- مِیزِ العبارة الّتی جاء فیها اسمٌ مَبْنِی:
 (١) إِنَّ الرِّفَاقَ الصَّالِحِينَ أَرْارٌ. (٢) لَیْتَ لِلْإِنْسَانِ رِفَاقًا صَالِحِينَ. (٣) لَا تُصَادِقُ رِفَاقَ السَّوْءِ. (٤) لَا خَیْرَ فی رِفَاقِ السَّوْءِ.
- ١٠٠- در کدام گزینہ، تمامی افعال، مبنی هستند؟
 (١) اُکْتُبُوا - یَخْرُجَانِ - تَخْرُجَنَّ (٢) تَحْسِنَنَّ - حَسِبْتُ - تَحْسِنَنَّ (٣) ذَهَبْنَا - تَذْهَبَنَّ - إِذْهَبُوا (٤) یَجْلِسُونَ - جَلَسْتُ - یَجْلِسَنَّ

ضمیمہ

- ١٠١- عَيْنِ الخَطَا:
 (١) هُمَا تَجْلِسَانِ (٢) أَنْتَمَا تَجْلِسَانِ (٣) هُمَا يَجْلِسَانِ (٤) أَنْتَمَا يَجْلِسَانِ
- ١٠٢- ما هو غير المناسب للفراغ؟ «..... نَاجِحُونَ فِي الدَّرْسِ»
 (١) هُم (٢) أَنْتُمْ (٣) هُمَا (٤) نَحْنُ
- ١٠٣- «..... ذَهَبْتُ إِلَى الْمَحْكَمَةِ وَ شَكَوْتُ عِنْدَ الْقَاضِي» عين غير المناسب للفراغ.
 (١) أَنَا / كَمَا (٢) نَحْنُ / كَمْ (٣) أَنْتِ / هُنَّ (٤) أَنْتِ / هُمْ

١٠٤ - «إِنَّ التَّلْمِيذَةَ طَلَبَتْ مُسَاعَدَتِي فِي دُرُوسِهَا، فَسَاعَدْتُهَا» كَمْ ضَمِيرًا «بَارِزًا وَ مُسْتَتَرًا» فِي الْعِبَارَةِ؟

- (١) ثلاثة (٢) أربعة (٣) ستة (٤) خمسة

١٠٥ - أَغْرِبَ ضَمِيرَ «نَا» فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: «رَبَّنَا اتَّوَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا»

- (١) مضاف إليه - فاعل - مفعول (٢) مضاف إليه - مفعول - فاعل - فاعل
(٣) مضاف إليه - مفعول - مفعول - فاعل (٤) مضاف إليه - فاعل - فاعل - فاعل

١٠٦ - عَيَّنْ اِعْرَابَ «ي» فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ بِالتَّرْبِيَةِ: «يَا أُخْتِي لَا تَجْزَعِي»

- (١) مضاف إليه - مفعول (٢) مضاف إليه - مضاف إليه (٣) مضاف إليه - فاعل (٤) ضمير متصل للجر - مفعول

١٠٧ - عَيَّنِ الضَّمِيرَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ: «.....» نَاحِجَاتُ.

- (١) هِيَ - هُنَّ (٢) نَحْنُ - أَنْتُنَّ (٣) أَنْتِ - أَنْتِنَّ (٤) هُنَّ - هُمَا

١٠٨ - عَيَّنِ الصَّحِيحَ فِي نَوْعِ الضَّمَائِرِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطٍّ:

- (١) إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ: ضمير منفصل منصوب (٢) الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ: ضمير متصل مجرور
(٣) فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ: ضمير متصل منصوب (٤) نَحْنُ نَقْصُ عَلَيْكُمْ أَحْسَنَ الْقَصَصِ: ضمير متصل مرفوع

١٠٩ - عَيَّنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الضَّمَائِرِ الْمُتَّصِلَةِ لِلنَّصَبِ أَوْ لِلجَرِّ:

- (١) تَصَحَّحْنَا أَمَّا وَ تَشَجَّعْنَا عَلَى إِعْطَاءِ الصَّدَقَةِ. (٢) أَحْسَنَ إِلَى مَنْ يَحْتَاجُ إِلَيْكَ فَإِنَّ الْإِحْسَانَ رَأْسُ الْإِيمَانِ.
(٣) هُمْ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى إِعْطَاءِ الصَّدَقَةِ بِسَبَبِ الْفَقْرِ. (٤) وَصَلَ الْحَجَّاجُ بِسَيَّارَاتِهِمْ إِلَى مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ لِأَدَاءِ الْحَجِّ.

١١٠ - مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِهَذِهِ الْعِبَارَةِ: «.....» يَا وَلَدِيَّ اغْلَمَا أَنْ طَرِيقَ الْحَقِّ مَفْرُوشٌ بِالْأَشْوَاكِ

- (١) أَنْتَمَا (٢) أَنْتُمْ (٣) هُمَا (٤) هُمْ

١١١ - أَىُّ الضَّمَائِرِ لَا تَنَاسِبُ الْعِبَارَةَ؟

- (١) «.....» نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَ نَقْدِّسُ لَكَ. «(نحن)» (٢) «أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ.» (أنت)
(٣) «اللَّهُ يَعْلَمُ وَ لَا تَعْلَمُونَ.» (هم) (٤) «أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي أَقُومُ.» (هي)

١١٢ - مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفَرَاغِ؟ «لَعَلَّمُ خَزَانَةَ مُفْتَاحٍ السُّؤَالِ.»

- (١) هُمَا (٢) هُمْ (٣) كَ (٤) هَا

١١٣ - مَا هُوَ مَرْجِعُ الضَّمِيرِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ؟ «فَوْقَ الْحَيَوَانِ فِي الْفَخِّ، أَخَذَهُ سَعِيدٌ وَ أَشْعَلَ ذَنْبَهُ»

- (١) الْفَخُّ (٢) سَعِيدٌ (٣) الْفَخُّ، الْحَيَوَانُ (٤) الْحَيَوَانُ

١١٤ - عَيَّنِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ: «يُحِبُّ اللَّهُ عِبَادَ يُخْلَصُونَ فِي أَعْمَالِهِمْ.....»

- (١) هُمْ - الَّذِينَ - هُ (٢) هُ - الَّذِينَ - هُمْ (٣) هُ - الَّذِينَ - هُمْ (٤) هَا - اللَّائِي - هُنَّ

١١٥ - مَا هُوَ غَيْرُ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغَيْنِ؟ «..... مَشْغُولَيْنَ بِمُطَالَعَةِ دُرُوسٍ.....»

- (١) نَحْنُ - نَا (٢) هُمْ - هُم (٣) أَنْتُمْ - كُمْ (٤) هُمَا - هُمَا

١١٦ - مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفَرَاغَيْنِ عَلَى التَّرْتِيبِ؟ «..... تَتَعَلَّمُونَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ لِأَنَّ لُغَةَ الْقُرْآنِ.»

- (١) هُمْ - هُمَا (٢) أَنْتُمْ - هَا (٣) أَنْتُمْ - كُمْ (٤) هُمْ - هُمْ

- ١١٧ - عَيِّنْ ما فيه من الضمائر المتصلة للنصب أو للجر:
 (١) تَصِحُّ أُمِّي أَصْدِقَائِي وَتُشَجِّعُهُمْ عَلَى الصَّدَقَةِ.
 (٢) وَصَلَ الْحُجَّاجُ إِلَى مَكَّةَ وَبَكَوْا فَرَحًا.
 (٣) هُمْ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى إعْطَاءِ الصَّدَاقَةِ بِسَبَبِ الْفَقْرِ.
 (٤) أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ فَإِنَّ الْإِحْسَانَ رَأْسُ الْإِيمَانِ.
 (آزمایشی سنجش - ٨٥)
- ١١٨ - ما هو مرجع الضمير الضمير المجرور في الآية التالية؟
 (١) الله (٢) رجال (٣) مومنين (٤) ما
- ١١٩ - عَيِّنْ إعرابَ الضمائر على الترتيب؟ «أَنَا كَتَبْتُ لِمُعَلِّمِي رِسَالَةً وَ سَأَلْتُهُ عَنِ الْكُتُبِ الَّتِي يُدْرَسُهَا.»
 (١) مبتدا - فاعل - مضاف إليه - فاعل - مفعول - مفعول
 (٢) فاعل - مفعول - مجرور به حرف جر - مضاف إليه - مفعول - مفعول
 (٣) مبتدا - مفعول - مضاف إليه - مفعول - فاعل - فاعل
 (٤) مبتدا - فاعل - مضاف إليه - مفعول - فاعل - مفعول
- ١٢٠ - فِي أَيِّ عِبَارَةٍ يُوجَدُ ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ لِلرَّفْعِ؟
 (١) هُوَ عَلَّمَنِي حَرْفًا (٢) تَوَلَّمَهُ عَيْنُهُ (٣) هِيَ كَتَبَتِ الدَّرْسَ (٤) الطَّالِبَاتُ خَرَجْنَ مِنَ الصَّفِّ
- ١٢١ - عَيِّنْ انْوَاعَ «نَا» فِي «قَالُوا يَا أَبَانَا إِسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ.»
 (١) منفصل للنصب - متصل للجر - متصل للجر - منفصل للنصب - متصل للنصب
 (٢) متصل للجر - متصل للنصب - متصل للجر - منفصل للنصب - متصل للنصب
 (٣) متصل للجر - متصل للجر - متصل للجر - متصل للنصب - متصل للرفع
 (٤) منفصل للجر - متصل للجر - متصل للنصب - متصل للنصب - منفصل للنصب
- ١٢٢ - عَيِّنِ الضمائر المتصلة في العبارة التالية: «أَنْتِ يَا أَيَّتُهَا التَّلْمِيزَةُ الَّتِي اجْتَهَدْتِ فِي دُرُوسِكَ، اعْتَزَلِي عَنِ الرِّذَالِ، فَهِيَ مَهْلَكَةٌ لَكَ»
 (١) هَا - ت - ك - ي (٢) أَنْتِ - ك - ي - ك (٣) هَا - ك - ي - ك (٤) ت - ك - ي - ك
- ١٢٣ - مَا هُمُ الْإِعْرَابُ الضَّمَايِرُ فِي الْجُمْلَةِ التَّالِيَةِ عَلَى التَّرْتِيبِ؟ «يَحْمِلُكَ الْأَشْرَافُ عَلَى أَيْدِيهِمْ مَعَ أَنَّكَ أُخْرَسَ لَا تَنْطِقُ»
 (١) منصوب، مجرور، منصوب (٢) مرفوع، مجرور، منصوب (٣) منصوب، مجرور، مرفوع (٤) مرفوع، منصوب، مجرور
- ١٢٤ - «..... تَلْمِيزَتَانِ مُجِدَّتَانِ فِي دُرُوسٍ.....». عَيِّنِ غَيْرَ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ:
 (١) نحن / ي (٢) هُما / هما (٣) أَنْتَما / كما (٤) نحن / نا
- ١٢٥ - عَيِّنِ الْخَطَأَ لِلْفَرَاغِ: «... تَعَاوَنُوا عَلَى الدَّرَاسَةِ.»
 (١) أَنْتُمْ (٢) هُمْ (٣) هُنَّ (٤) التَّلَامِيزَةُ
- ١٢٦ - عَيِّنِ الْخَطَأَ:
 (١) نَحْنُ طَالِبَتَانِ (٢) هُمَا طَالِبَتَانِ (٣) نَحْنُ طَالِبَاتُ (٤) هُمَا طَلَّابُ
- ١٢٧ - عَيِّنِ الْخَطَأَ حَوْلَ جُمْلَةٍ: «إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَايَايَ فَاعْبُدُونِ.»
 (١) «نَ» فِي «فَاعْبُدُونِ» عِلَامَةُ رَفْعٍ (٢) عِدَدُ الضَّمَايِرِ أَرْبَعَةٌ (٣) فِعْلُ الْجُمْلَةِ مُتَعَدٍ (٤) فِعْلُ الْجُمْلَةِ الْأَمْرُ
- ١٢٨ - عَيِّنِ أَنْوَاعَ الضَّمَايِرِ وَاعْرَابَهَا عَلَى التَّرْتِيبِ فِي جُمْلَةٍ: «وَمَا ظَلَمْنَا...»
 (١) متصل للنصب و مفعول - متصل للرفع و فاعل
 (٢) متصل للنصب و فاعل - متصل للرفع و مفعول
 (٣) متصل للرفع و فاعل - متصل للنصب و مفعول
 (٤) متصل للرفع و مفعول - متصل للنصب و فاعل

١٢٩ - عَيِّن الصَّحِيحَ بالنسبة لضمير «أنتن»:

(أزمایشی سنجش - ٨٣)

- (١) إياكنَّ (المنفصل للنصب) - تنَّ (المتصل للرفع) - كنَّ (المتصل للنصب أو للجَرّ)
- (٢) إياكنَّ (المنفصل للرفع) - نَّ (المتصل للرفع) - هنَّ (المتصل للنصب أو للجَرّ)
- (٣) إياكم (المنفصل للنصب) - تنَّ (المتصل للرفع) - هنَّ (المتصل للنصب أو للجَرّ)
- (٤) تمَّ (المتصل للرفع) - إياكم (المنفصل للنصب) - كنَّ (المتصل للنصب أو للجَرّ)

١٣٠ - عَيِّن الصَّحِيحَ للفراغ: «..... معلمان مبتكران قبل الدرس.»

(أزمایشی سنجش - ٨٤)

- (١) هما / يطالعين
- (٢) أنتما / تطالعان
- (٣) أنتم / تطالعون
- (٤) أنتما / تطالعون

١٣١ - ما هو إعراب ضمير «نا» على الترتيب؟ «رَبَّنَا كَفَّرْنَا عَنَّْا سَيِّئَاتِنَا إِنَّا أَخْطَاْنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ.»

- (١) مفعول به - فاعل - مفعول به
- (٢) مضاف إليه - فاعل - مفعول به
- (٣) مضاف إليه - مفعول به - فاعل
- (٤) فاعل - مفعول به - مفعول به

١٣٢ - عَيِّن الصَّحِيحَ عن ضمير «نا» في العبارة التالية : «إِلَهْنَا اِرْحَمْنَا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّا أَسْرَفْنَا.»

- (١) مضاف إليه - فاعل - مجرور - مفعول به
- (٢) مبتدا - فاعل - مضاف إليه - فاعل
- (٣) مضاف إليه - مفعول به - مجرور - فاعل
- (٤) منادى - مفعول به - مضاف إليه - مفعول به

اسامی موصول

١٣٣ - ما هو المناسب للفراغ؟ «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ.»

- (١) الَّذِي
- (٢) الَّذِينَ
- (٣) اللذان
- (٤) اللذين

١٣٤ - عَيِّن الخطأ من اعراب «مَنْ»:

- (١) العاقل من يعتبر بالتجارب: خبر
- (٢) إِحْرَمَ الْمُعْلَمُونَ من هو أفضل الطلاب: فاعل
- (٣) مَنْ هو أحق منك بكسب الجائزة؟ مبتدا
- (٤) أَنْتُمْ ترجعون من هاجر الى بلاد أخرى: مفعول به

١٣٥ - عَيِّن الموصول في محلّ النصب:

- (١) لا يجد مطلوبه من يطلب شيئاً الا بعد التعبض!
- (٢) ينور الله قلوب المومنين بما يكتسبونه من العلوم النافعة!
- (٣) كل ما في النباتات مفيد و خلقه الله للانسان!
- (٤) هل تعرف من تغلب على مشاكل حياته دون تعب!

١٣٦ - ما هو الصحيح للفراغ: «أُمِّي هِيَ سَهَرَتْ عَلَيَّ رَاحَتِي.»

- (١) الَّتِي
- (٢) الَّتِي
- (٣) الَّذِينَ
- (٤) اللَّاتِي

١٣٧ - أكمل الفراغ بالموصول المناسب؟ «يَقْرَأُ التَّلَامِيذُ الدُّرُوسَ يُحِبُّونَهَا»

- (١) اللَّاتِي
- (٢) الَّذِينَ
- (٣) الَّتِي
- (٤) الَّذِي

(أزمایشی سنجش - ٨٥)

١٣٨ - عَيِّن «مَنْ» تختلف عن الباقي في الاعراب:

- (١) العاقل يُبعد عن الباطل مَنْ كان في الضلال.
- (٢) هل يستوى مَنْ جرمه صغير و من جرمه كبير؟!
- (٣) نحن نحترّم مَنْ له سخاء الكفّ.
- (٤) يا بنيّ، لَا تُعَاتِبْ مَنْ تُحِبُّهُ بالسوء إليه!

١٣٩ - ما هو المناسب للفراغ؟ «الْمُؤْمِنَانِ هُمَا عَلَى اللَّهِ فِي الْحَيَاةِ»

- (١) اللَّذَانِ يَتَوَكَّلَانِ
- (٢) اللَّذَانِ يَتَوَكَّلَانِ
- (٣) اللَّذَيْنِ يَتَوَكَّلُونِ
- (٤) اللَّتَانِ تَتَوَكَّلَانِ

- ١٤٠ - عين المناسب للفراغ «يَعْبُدُ اللهَ الْمُؤْمِنَانِ بَشَرًا بالرضوان»
 (١) اللذان - هما (٢) اللتان - هما (٣) اللذين - هم (٤) اللذان - هـ
- ١٤١ - ما هو الخطأ عن كلمه «الذين» في العبارة التالية: «الله يُحِبُّ المجاهدين الذين يقاتلون في سبيله»
 (١) موصول خاص و معرفه (٢) مبني على الفتح (٣) اعرابها بالحروف (٤) صفت محلاً منصوب
- ١٤٢ - عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «اخْتَرِمَ يُعَلِّمُكَ كَيْفَ تُنْفِقُ عندك».
 (١) مَنْ - ما (٢) ما - مَنْ (٣) ما - ما (٤) مَنْ - مَنْ
- ١٤٣ - مَيِّزْ نوع «ما» في العبارة على الترتيب: «و لكنَّ النَّبِيَّ (ص) ما كَانَ عِنْدَهُ ما يَدْفَعُ دَيْنَهُ»
 (١) اسم الموصول - حرف النفي (٢) اسم الاستفهام - اسم الموصول
 (٣) حرف النفي - اسم الاستفهام (٤) حرف النفي - اسم الموصول
- ١٤٤ - ما هُوَ الصَّحِيحُ لِلْفَرَاعِ؟: «أَحْسِنُ إِلَى عُلْمُوكَ حَرْفًا».
 (١) الَّتِي (٢) مَنْ (٣) الَّتِي (٤) ما
- ١٤٥ - عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَوْصُولَاتِ:
 (١) زارت النساء من كان يُساعد الآخرين.
 (٢) المؤمنان اللذان يعبدان الله هما المخلصان.
 (٣) شاهدتُ الطالبين اللذين يطالعان كتابهما.
 (٤) أراد طالوت أن يُحرِّبَ القائد الذي تحت قيادته.
- ١٤٦ - عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاعِ: «سَأَلَ الطَّلَابُ يُرِيهِمُ الْمُعَلِّمُونَ، الْمَسَائِلَ لَا يَعْرِفُونَهَا»
 (١) الَّتِي - اللَّاتِي (٢) اللَّذِينَ - الَّتِي (٣) اللَّذِينَ - الَّتِي (٤) اللَّذِينَ - الَّتِي
- ١٤٧ - عين الخطاء: «عرفتُ»
 (١) مَنْ يَعْمَلَنَّ بِالْحَقِّ. (٢) ما يُقَالُ مِنَ الْحَقِّ. (٣) ما يَقُلُّنَ الْحَقَّ. (٤) مَنْ يَعْمَلُ بِالْحَقِّ
- ١٤٨ - مَيِّزْ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاعِ فِي عِبَارَةٍ: «أَيْنَ الطَّالِبَانِ فَازَتَا الْجَائِزَتَيْنِ؟»
 (١) اللذان - هذين (٢) اللذين - هاتان (٣) اللتان - هاتين (٤) اللتين - هذان
- ١٤٩ - مَيِّزْ الْجَوَابَ الَّذِي مَا جَاءَ فِيهِ اسْمُ مَوْصُولٍ:
 (١) أولئك من ينجون الله لما يغذوهم به.
 (٢) له ما في السماوات وما في الأرض.
 (٣) يسبح له من في السماوات ومن في الأرض.
 (٤) ما تفعلوا من خير تجدوه عند الله.
- ١٥٠ - أَكْمِلِ الْفَرَاعَ بِالْمَوْصُولِ الْمُنَاسِبِ. «الْعَاجِزُ عَجَزَ عَنْ اكْتِسَابِ الثَّوَابِ»
 (١) ما (٢) الَّتِي (٣) الَّلَاتِي (٤) مَنْ
- ١٥١ - ما هو إعراب «مَنْ» في الجملة التالية؟ «يا على، هذا جزاء مَنْ نَسِيَ الْمَسَاكِينَ»
 (١) محلاً مجزوم (٢) محلاً مرفوع (٣) محلاً مجرور (٤) محلاً منصوب
- ١٥٢ - عَيْنُ نَوْعٍ وَاعْرَابِ الْمَوْصُولِ فِي جُمْلَةٍ: «سُرِّجِعْ مَنْ هَاجَرَ وَنُعَذِّبْهُ»
 (١) عام و فاعل (٢) مشترك و مفعول (٣) خاص و مفعول (٤) مشترك و خبر
- ١٥٣ - ما هو غير المناسب للفراغ؟ «أَحْسِنُ إِلَى مَنْ ... حَرْفًا»
 (١) عُلْمُوكَ (٢) عُلْمَتِكَ (٣) عُلْمُكَ (٤) عُلْمُكَ

لازم و متعدى

(آزمایشی سنجش - ٨٨)

١٥٤ - عین العبارة التي ما جاء فيها فعل متعد:

- (٢) حان الآن وقت انعقاد مراسيم التكريم.
(٤) ساعدني أحد أصدقائي في فهم الدروس.

- (١) إنتخبنا معلماً لإجراء المسرحية
(٣) وفر أبونا لنا اللوازم المدرسية.

١٥٥ - أى عبارة لا تشتمل على الفعل المتعدى؟

- (٢) كيف ستواجه نبأ استشهاد ولدها؟
(٤) يندفع الأبناء مكتبرين مهملين.

- (١) واها ... كيف نبلفها هذا الخبر؟
(٣) كان الفارس يواصل طريقة بصعوبة.

(آزمایشی سنجش - ٨٤)

١٥٦ - عین المناسب للفراغ: «فَرَحَ.....»:

- (٢) لا يستسلم امام صعوبات الحياة.
(٤) قلوب البوساء من حسنات المومنين.

- (١) الوالد من نجاح ولده في الحياة.
(٣) الغنى هلاء الاطفال لما ساعدهم.

١٥٧ - ميز العبارة التي ما جاء فيها فعل متعد:

- (٢) الصلاة تصعد بالانسان الى العلو
(٤) يُجاءُ بِعبدٍ يومَ القيامةَ

- (١) الحيوانات تُقَرَّبُ الانسان من ...
(٣) العاقل يَسْتَعِدُّ لما بعد الموت و الموت آتٍ

١٥٨ - ما هو الصحيح في الفراغ؟ «الحسنة السيئة»

- (٣) أَذْهَبَ (٤) ذَهَبَتْ

- (١) تَذَهَبُ (٢) تُذْهِبُ

١٥٩ - ميّز الفعل اللّازم فيما يلي:

- (٣) ذاقَ (٤) نالَ

- (١) خافَ (٢) فازَ

١٦٠ - أىّ جواب لازم:

- (٣) أفلح، أسرع (٤) علّم، أعلم

- (١) جالس، أجلس (٢) أنزل، نزل

١٦١ - عین الجملة التي جاء فيها فعل متعد:

- (٢) نجلس أمام معلّمينا بأدب
(٤) يدخل المؤمنون في الجنة أفواجا.

- (١) تهَيَّأتِ الطالبةُ لامتحان.
(٣) و لاتأكلوا ممّا يُحرّم الله لكم!

١٦٢ - أىّ عبارة يشتمل على الفعل اللّازم؟

- (٢) بقى التاجر منتظراً يأمل أن يهدأ البحر.
(٤) أحمد الله على سلامتى

- (١) تهَيَّأ الطالب لامتحان آخر الفصل الدراسى.
(٣) من أين اشتريت هذه الاشياء؟

١٦٣ - أىّ الأجوبة متعدية كلّها؟

- (٣) كتب - تكاتب (٤) هجر - هاجر

- (١) دفع - دافع (٢) قتل - قاتل

١٦٤ - أىّ العبارات جاء فيها فعل متعد:

- (٣) قاتل العدو (٤) نام الطالب

- (١) إنكسرت الزجاجاة (٢) تواضع المومن

١٦٥ - عَيِّنِ العبارةَ الَّتِي جاءَ فيها «فعلٌ متعدُّ»:

- (١) الاستسلام إلى اليأس لا يليق بالإنسان المسلم.
(٢) ذهبْتُ هدى مع أسرتها إلى بيت ندى يوم الجمعة صباحاً.
(٣) أحسن إلى والديك و عاملها برفق.
(٤) تجرى الرياح بما لا تشتهي السفن.

١٦٦ - عَيِّنِ العبارةَ الَّتِي جاءَ فيها «فعلٌ متعدُّ»:

- (١) وكثير ما يهتدى الإنسان بالحيوانات للكشف الادوية المناسبة للأمراض.
(٢) أنا أعيش في راحةٍ و أنت بقيت على فقرك.
(٣) الحيوانات تعرف كيف تقى نفسها إذا تعرضت للخطر.
(٤) بقيتُ ثلاثة أيام في فراشي بسبب الزكام.

١٦٧ - عين العبارة التي جاءَ فيها «فعل لازم»:

- (١) غرس البستاني مائة شجرة
(٢) و جعلنا هم أئمةً يهدون بأمرنا
(٣) فحزن صاحب البقرة حُزناً شديداً
(٤) إستشهد الامام الرضا (ع) بعد عمر بلغ خمسة و خمسين عاماً.

١٦٨ - أَىُّ فعل لازم؟

- (١) تَعْرِفُ (٢) لَا تُتَرِّعُ (٣) عَلَّمَ (٤) فَازَ

ثلاثي مزيد و ثلاثي مجرد

١٦٩ - «أَدَيْتِ امتحان اللُّغة العربية و وجدتْها صعبة، فتحدَّثت مع معلِّمتي في هذا الأمر، لكنَّها قالت: لا تخافي، أنتِ تقدرين أن تنجحي!».

كم فعلاً مزيداً في العبارة؟

- (١) إثنان (٢) واحد (٣) أربعة (٤) ثلاثة

١٧٠ - عَيِّنِ الخطأ:

- (١) أنا فرطت. (٢) أتننَّ يبادرن. (٣) هنَّ يتوكَّكن. (٤) أنتِ تعملين.

١٧١ - عَيِّنِ ما ليس فيه فعل مزيد:

- (١) يُحِبُّ الله أن يرى أثر نعمه على عباده الصَّالحين!
(٢) إِنَّهُ يُطِيعُ الله في كلِّ الأوقات و الأحوال!
(٣) يأمرنا القرآن أن نُجادل أهل الكتاب بالتي هي أحسن!
(٤) إِنَّ الظلم يُزلزل أركان الأُمَّة!

١٧٢ - عَيِّنِ الخطأ حول «تَعَارَضَا»:

- (١) فعل ماضٍ، للغائبين، مزيد ثلاثي
(٢) فعل ماضٍ، للغائبين، مزيد ثلاثي
(٣) فعل امر، للمخاطبتين، مزيد ثلاثي
(٤) فعل امر، للمخاطبتين، مزيد ثلاثي

١٧٣ - في اىِّ عبارة ما جاءَ فعلٌ مزيد؟

- (١) رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا.
(٢) اللَّهُمَّ! نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ الْإِيمَانِ وَ الْيَقِينِ.
(٣) أَنَا قَصَدْتُ لَكَ حَيَاةً كَرِيمَةً.
(٤) وَ مَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَ مُنْذِرِينَ.

١٧٤ - عَيِّنِ باب الأفعال على الترتيب: «يا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ اغْلُظْ عَلَيْهِمْ»

- (١) إفعال - ثلاثي مجرد (٢) تفاعل - إفعال (٣) مفاعلة - إفعال (٤) مفاعلة - ثلاثي مجرد

١٧٥ - أَيْ فَعْلٌ مَاضٍ؟

- (١) عَلَّمُوا (٢) أَسَلِمُوا (٣) جَاهَدُوا (٤) أَكْرَمَ

١٧٦ - مَا هُوَ الْخَطَأُ فِي الْأَعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِلْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا»؟

- (١) أَفْرِغَ: فعل امر للمخاطب - مجرد ثلاثي - مبني على السكون / فعل و فاعله «هو» المستتر
(٢) ثَبَّتَ: فعل امر للمخاطب - مزيد ثلاثي - مبني على السكون - متعدّد / فعل و فاعله «أنت» المستتر
(٣) صَبْرًا: اسم - مفرد - مذكر - جامد مصدرى - معرب / مفعول به و منصوب
(٤) أَقْدَامَ: اسم - جمع مكسر - جامد - معرب / مفعول به و منصوب

١٧٧ - عَيِّنْ عِدَدَ الْأَفْعَالِ الْمَزِيدَةِ: «اسْتَيْقِظْ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ وَ تَوَضَّأْ وَ بَعْدَ الصَّلَاةِ هَيَّأْ نَفْسَهُ لِلذَّهَابِ فَذَهَبَ وَحَدَهْ»

- (١) ٢ (٢) ٣ (٣) ٤ (٤) ٥

١٧٨ - مَيِّزِ الْجَوَابَ الَّذِي مَاجَأَ فِيهِ «فَعْلٌ مَزِيدٌ»:

- (١) رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا. (٢) اللَّهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ الْإِيمَانِ.
(٣) هَؤُلَاءِ يَهْرِيونَ مِنْ قِرَاءَةِ الدَّرْسِ. (٤) تَعَجَّبَ سَلْمَانُ مِنَ الْبَسْتِ.

١٧٩ - مَا هُوَ أَنْوَاعُ الْفِعْلِ فِيمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ؟: «أَكْرَمَى بَنَّتَكَ وَ عَامَلِيهَا بِرَفْقٍ»

- (١) أمر من باب إفعال و باب مفاعلة (٢) ماضٍ من باب مفاعلة
(٣) ماضٍ و أمر من باب مفاعلة (٤) مضارع و أمر من باب إفعال

١٨٠ - عَيِّنِ الْأَمْرَ مِنْ «ح س ب» لِلْمَخَاطَبَةِ مِنْ بَابِ مُفَاعَلَةٍ:

- (١) أَحْسَبِي (٢) حَاسِبِي (٣) تَحَاسَبِي (٤) حَاسِبُ

١٨١ - عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

- (١) انتصار = باب انفعال (٢) تَنَزَّلَ = باب تفعيل (٣) استماع = باب افتعال (٤) تَكَاتَبَ = باب مُفَاعَلَةٍ

١٨٢ - عَيِّنِ الْخَطَأَ:

- (١) أَحَسَّنُوا: فعل ماضٍ (٢) تَصَدَّقُوا: فعل ماضٍ (٣) أَحَسَّنُوا: فعل امر (٤) تَصَدَّقُوا: فعل امر

١٨٣ - عَيِّنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ اسْتِفْعَالٍ:

- (١) أَسْتَمِعْ إِلَى كَلَامِ أَسْتَاذِي دَائِمًا فَإِنَّهُ يَعْظُنِي وَ يَقُولُ لِي عَنْ تِجَارِيهِ!
(٢) اسْتِقَامَ مُجَاهِدٌ وَ الْإِسْلَامُ أَمَامَ الظَّالِمِينَ حَتَّى يَزُولَ الظُّلْمُ وَ الْجَوْرُ!
(٣) قَدْ اسْتَفَادَ الْبَشَرُ مِنَ الْعُلُومِ النَّافِعَةِ فِي حَيَاتِهِ مِنْذُ الْقُرُونِ الْمَاضِيَةِ!
(٤) أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ ذُنُوبِي وَ أَطْلُبُ مِنْهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ دَعَايَ كُلَّ لَيْلَةٍ!

١٨٤ - عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي فِعْلِ الْأَمْرِ:

- (١) أَيُّهَا الطُّلَّابُ! أَسْرِعُوا إِلَى الصَّفِّ!
(٢) إِلَهِي! أُثَبِّتْ أَقْدَامَنَا فِي سَبِيلِ الْحَقِّ!
(٣) أَنْظِرْ إِلَى صَدِيقِكَ، كَيْفَ يُسَاعِدُ الْآخَرِينَ!
(٤) أَنْتُمْ إِشْتَغَلُوا بِمُطَالَعَةِ دُرُوسِكُمْ، يَا أَوْلَادِي!

١٨٥ - عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي الْأَبْوَابِ:

- (١) تَعَلَّمُوا اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ فَهِيَ لُغَةُ الْقُرْآنِ: تَفَعَّلَ (٢) أَنْتَ طَالِبٌ مِثَالِي تَشْتَغِلُ بِالدراسةِ دَائِمًا: افْتَعَلَ
(٣) انْتَصَرَ النَّاسُ فِي مُوَاجَهَةِ قُوَّاتِ الْكُفْرِ وَ الظُّلْمِ: انْفَعَلَ (٤) بَعَثَ الْأَمِيرُ وَ فِدَا إِلَى خَارِجِ الْمَدِينَةِ لِيَكْتَسِبَ التَّجَارِبَ: افْتَعَلَ

١٨٦ - ما هو الصحيح؟

- (١) اِسْتَرَعَ - باب استفعال (٢) تَعَلَّمَ - باب تفعيل (٣) اُنْتَجَ - باب افتعال (٤) اِتَّبَعَ - باب افتعال

١٨٧ - عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِأَمْرِ الْمُخَاطَبِ مِنَ الْفَعْلَيْنِ، «أَحْسَنَ - صَافَحَ»:

- (١) أَحْسَنُ، صَافَحَ (٢) إِحْسَنُ، صَافَحَ (٣) أَحْسَنُ، صَافَحَ (٤) إِحْسَنُ، إِصْفَحَ

١٨٨ - عَيِّنِ الْخَطَأَ؟

- (١) دَافَعُوا: امر من باب مفاعلة (٢) لَا يَسْتَسْلِمُونَ: فعل مضارع منفى باب استفعال (٣) اِسْتَمَعْنَ: من باب استفعال (٤) اِحْتَرَمُوا: ماضٍ من باب افتعال

١٨٩ - عَيِّنِ الْفِعْلَ الَّذِي «يَخْتَلِفُ» مِنْ حَيْثُ الْبَابِ:

- (١) اسْتَتَرَنَ (٢) يَسْتَوِي (٣) اسْتَقْلَّ (٤) يَسْتَمِعُ

١٩٠ - ما هو الخطأ؟

- (١) تَعَلَّمَنَ = باب تفعيل (٢) اِتَّبَعَ = باب افعال (٣) اُنْتَجَ = باب افعال (٤) يَسْتَمْعُونَ = باب افتعال

١٩١ - ما هُوَ نَوْعُ الْأَفْعَالِ عَلَى التَّرْتِيبِ: «أَكْرَمَنَ، لَا تَحْزَنُ، جَاهِدُوا»

- (١) امر - نهى - ماضى (٢) ماضى - نهى - امر (٣) ماضى - نفى - ماضى (٤) امر - نهى - امر

١٩٢ - عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي جَاءَ فِيهَا «فِعْلٌ مُجَرَّدٌ ثَلَاثِيٌّ»

- (١) كَلَّمْتُ وَالِدَتِي فِي هَذَا الْمَوْضِعِ (٢) أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ (٣) بَلَغُ سَلَامِي إِلَى حَبِيبِي (٤) كَيْفَ أَشْكُرُ هَذِهِ النِّعْمَةَ

١٩٣ - عَيِّنِ الصَّحِيحَ عَنْ أَبْوَابِ الْأَفْعَالِ:

- (١) نحن نستمع إلى كلام المعلم تعلمًا للدرس. (استفعال) (٢) عليكم أن تنتهزوا اكتساب التجارب. (افتعال) (٣) انتصر المجاهدون مع قائدهم في القتال. (انفعال) (٤) أيها المؤمنون! تعاونوا على الإحسان بالفقراء. (مفاعلة)

١٩٤ - عَيِّنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ اسْتِفْعَالٍ:

- (١) يستعمل البصل في طبخ الأظعمة غالباً لأنه مفيد جداً! (٢) الآباء والأُمّهات لا يستويان في تربية اولادهم! (٣) عند مواجهة المشاكل والمصاعب أستقبلها بشهامة! (٤) يا بنيّتي! استيقظي قبل طلوع الفجر لأداء الصلّة!

١٩٥ - «اِنْتَخَبَ الْقَائِدُ جَيْشًا وَ أَرْسَلَهُ إِلَى سَاحَةِ الْحَرْبِ لِيُحَارِبُوا الْأَعْدَاءَ وَ الْغَاصِبِينَ بَعْدَ أَنْ جَرَّبَهُ وَ اقْتَنَعَ بِقُدْرَتِهِ!» فِي الْعِبَارَةِ

من الأفعال المزيدة بحرف واحد؟

- (١) ثلاثه (٢) أربعة (٣) واحد (٤) اثنان

١٩٦ - عَيِّنِ الْآيَةَ الَّتِي فِيهَا فِعْلٌ مُجَرَّدٌ:

- (١) أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ (٢) النِّجْمُ وَ الشَّجَرُ يَسْجُدَانِ (٣) فَبَأَى آلَاءُ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (٤) رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا

١٩٧ - ما هُوَ الْخَطَأُ؟

- (١) اِنْصَرَفُوا / انفعال (٢) يَنْقَلِبْنَ / انفعال (٣) اِنْتَقَمُوا / انفعال (٤) يَنْتَقِلُ / افتعال

١٩٨ - اَيُّ الْمُنْتَخَبِ كُلِّي كَلِمَاتِهِ لَيْسَ مِنْ بَابِ «تَفَعَّلَ»:

- (١) تَكَبَّرَ - يُكَبِّرُ - يَنْزِلُ (٢) يَتَعَلَّمُ - تَعَلَّمُوا - اتَّصَدَّقُ (٣) تَقَدَّمَ - تَكَبَّرَتْ - تَهَدَّمُ (٤) تَحَدَّثْنَا - تَكَلَّمَ - تَجَمَّعَا

(آزمایشی سنجش - ٨٤)

١٩٩ - عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) راجعي الى اعمالك و راقبي نفسك فيرضى الله عنك!
(٢) راجعن الى أعمالكن و راقبوا أنفسكن فيرضى الله عنهن!
(٣) راجع إلى أعمالك و راقب نفسك فيرضى الله عنك!
(٤) راجعا إلى أعمالكما و راقبا أنفسكما فيرضى الله عنكما!

٢٠٠ - مَيِّزُ الْفِعْلَ الْمَزِيدَ:

- (١) خَرَجْنَا (٢) نَخْرُجُ (٣) أَخْرَجُ (٤) يَخْرُجُونَ

٢٠١ - عَيْنُ عِدَدِ الْأَفْعَالِ الْمَزِيدَةِ: «أَقْبَلَ سَعِيدٌ وَ اسْتَقْبَلَهُ الْمَدِيرُ ثُمَّ عَلَّقَ عَلَى عُنُقِهِ الْوَسَامَ وَ مَنْحَهُ جَائِزَةً»

- (١) ١ (٢) ٢ (٣) ٣ (٤) ٤

٢٠٢ - عَيْنُ الْخَطَا فِيْمَا يَلِي:

- هُمَا تَتَكَلَّمَانِ (٢) هُمَا يَتَحَدَّثَانِ (٣) أَنْتُمَا تَتَطَقَّانِ (٤) أَنْتَنِي يَتَحَدَّثَانِ

٢٠٣ - مَا هُوَ الْخَطَا:

- أَنْزِلُوا: فعل ماضٍ للغائبين
(٢) جَاهِدُن: فعل ماضٍ للغائبات
(٣) تَظَاهَرَتْ: فعلٌ ماضٍ للغائبة
(٤) اِكْتَسَبُوا: فعل ماضٍ للغائبين

٢٠٤ - مَيِّزُ فِعْلِ الْأَمْرِ:

- (١) أُرْسِلُ (٢) أَخْرِجُنِ (٣) أَخْرِجُوا (٤) أَخْرَجْنَا

٢٠٥ - عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «أَنْتُمَا وَأَنْتَنِي

- (١) اِسْتَضَعَفْنَا - تَسْتَضَعِفْنِ (٢) اِسْتَضَعَفْتُمَا - تَسْتَضَعِفْنَ (٣) اِسْتَضَعَفْتُمَا - تَسْتَضَعِفْتَنِ (٤) اِسْتَضَعَفْنَا - اِسْتَضَعِفْنِ

٢٠٦ - عَيْنُ ابْوَابِ الْأَفْعَالِ الْمَزِيدِ: «قَدْ أَسْلَمْتُ مِنْذُ مَدَّةٍ وَ لَكِنْ مَا شَاهَدْتُ حَبِيبِي كَلَّمْتُ وَالدَّتِي فِي هَذَا الْمَوْضُوعِ»

- (١) تَفْعِيل - مفاعله - أفعال (٢) أفعال - تفعيل - مفاعله (٣) أفعال - مفاعله - تفعيل (٤) مفاعله - أفعال - تفعيل

٢٠٧ - عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي ابْوَابِ الْأَفْعَالِ «جَاهِدِي، اِنتَقِمْنَا، اِسْتَمْعِنَا؟»

- (١) مفاعلة - افتعال - أفعال (٢) أفعال - افتعال - استفعال (٣) أفعال - انفعال - افتعال (٤) مفاعلة - انفعال - استفعال

٢٠٨ - عَيْنُ الْخَطَا:

- (١) انهزمنا = انفعال (٢) ينتصر = انفعال (٣) تَنْزَلُ = تَفْعُلُ (٤) اِجْتَنَبُوا = افتعال

٢٠٩ - مَا هُوَ الصَّحِيحُ عَنْ كَلِمَةِ «خِلَافِ»؟

- (١) جمع تكسير (٢) مجرد ثلاثي (٣) مزيد ثلاثي من باب إفعال (٤) مزيد ثلاثي من باب مفاعلة

٢١٠ - عَيْنُ الْجُمْلَةِ الَّتِي مَا جَاءَ فِيهَا فِعْلٌ مَزِيدٌ؟

- (١) الَّذِي يَدْرُسُ وَ يَعْمَلُ يُمْكِنُ لَهُ النِّجَاحُ.
(٢) التَّلْمِيزُ الْمَثَالِي يَشْتَغِلُ بِالدِّرَاسَةِ وَ بَيْعِ الصُّحُفِ.
(٣) فَهَمُ الْوَلَدُ وَ غَيْرَ نَظَرْتَهُ حَوْلَ الْحَيَاةِ.
(٤) هَلْ تَعْرِفِينَ بَائِعَ الصُّحُفِ؟ لَا، لَا أَعْرِفُهُ.

٢١١ - عَيْنُ فِعْلِ الْأَمْرِ مِنَ «حَسَنٍ» لِلْمَخَاطِبِينَ مِنْ بَابِ إِفْعَالِ:

- (١) اِحْسِنُوا (٢) أَحْسِنُوا (٣) أَحْسِنُوا (٤) أَحْسِنُ

٢١٢ - عَيِّن الخطأ فيما يلي:

(١) تَعَاوَنُوا: فعلٌ ماضٍ، للغائبين، مبني للمعلوم

(٣) تَعَلَّمُوا: فعلٌ ماضٍ، للغائبين، من باب تَفَعَّل

٢١٣ - ميز الفعل المجرد من الأفعال التالية:

(١) أُخْرِجَ (٢) أُخْرِجَ

(٣) أُخْرِجَ (٤) أَخْرَجَ

٢١٤ - عَيِّن العبارة التي ما جاء فيها «فعلٌ مزيدٌ»:

(١) سَحَتِفُظُ بِمَلَكُنَا وَ جَاهِنَا.

(٢) لِي خُطَّةٌ لَا يَدْرِكُهَا أَحَدٌ حَتَّى الشَّيْطَانِ.

(٣) هَؤُلَاءِ يَهْرَبُونَ مِنْ قِرَاءَةِ الدَّرُوسِ.

(٤) الْمَدِيرُ عَلَّقَ عَلَى عُنُقِهِ وَسَامَ الاجْتِهَادِ.

٢١٥ - عَيِّن فعلَ الأمر من «حسن» للمخاطبين من باب إفعال:

(١) إِحْسِنُوا (٢) أَحْسِنُوا

(٣) أَحْسِنُوا (٤) أَحْسِنُ

٢١٦ - ما هُوَ المناسبُ لِلْفَرَاغِ؟ «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي . . . عَنَّا الْحَزْنَ.»

(١) ذَهَبَ (٢) أَذْهَبَ

(٣) يَذْهَبُ (٤) أَذْهَبَتْ

٢١٧ - في أى عبارة ما جاء فعلٌ مزيدٌ؟

(١) غَيْرَ نَظَرْتَهُ حَوْلَ الْحَيَاةِ.

(٢) كَلَّمْتُ وَالِدَتِي فِي هَذَا الْمَوْضُوعِ.

(٣) لَا أَقْدِرُ أَكْثَرَ مِنْ هَذَا.

(٤) أَخْرَجَ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ.

٢١٨ - ما هُوَ الصَّحِيحُ عَنْ «اسْتَطَعْنَا، اسْتَطَعْنَا» عَلَى التَّرْتِيبِ؟

(١) ماضى مثنى، امر مثنى (٢) مصدر، ماضى مثنى

(٣) ماضى مثنى، مضارع مثنى (٤) امر مثنى، ماضى مثنى

٢١٩ - عَيِّن الضمير المناسب لفعل «اجْتَنِبُوا»؟

(١) هم (٢) انتم

(٣) نحن (٤) انتما

٢٢٠ - عَيِّن الخطأ عن فعل «تَعَلَّمَا»:

(١) فعل ماضٍ (٢) للغائبين

(٣) فعل أمر (٤) للمخاطبتين

٢٢١ - كم حرفاً زائدة فى باب مفاعلة؟

(١) ١ (٢) ٢ (٣) ٣ (٤) ٤

(٣) ٣ (٤) ٤

٢٢٢ - عَيِّن الخطأ فى الأمر:

(١) تُقَدِّمُ ← قَدِّمَ (٢) تُجَاهِدُ ← جَاهِدَ

(٣) تُكْرِمُ ← كَرِّمَ (٤) تَكْتَسِبُ ← كَتَسَبَ

٢٢٣ - «الدَّفَاعُ» مِنْ أَى بَابٍ؟

(١) أفعال (٢) تفعيل

(٣) مفاعلة (٤) افتعال

٢٢٤ - عَيِّن ما لا يناسبُ بالفعلِ «..... تَصَدَّقُوا»؟

(١) نحن (٢) هم

(٣) انتم (٤) الاصدقاء

٢٢٥ - عَيَّنْ بَابَ الْمَزِيدِ مِنْ فِعْلِ «نَفَتَخِرُ»؟

- (١) انفعال (٢) افعال (٣) مفاعلة (٤) افتعال

٢٢٦ - عَيَّنِ الصَّحِيحَ عَلَى التَّرْتِيبِ عَنْ أَفْعَالِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ أَشِيرُ إِلَيْهَا بِخَطٍّ؟ «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ».

- (١) تفاعل - إفعال (٢) مجرد ثلاثي - إفعال (٣) تفاعل - مفاعلة (٤) مجرد ثلاثي - مفاعلة

٢٢٧ - عَيَّنِ الْخَطَأَ فِي بَابِ افْتَعَالٍ؟

- (١) استمرَّ (٢) انتخبوا (٣) ليستوى (٤) استمعن

٢٢٨ - عَيَّنِ الصَّحِيحَ عَنِ الْافْعَالِ التَّالِيَةِ: «تَكَاتَبُوا - إِنْتَصَرُوا»:

- (١) ماضى - امر (٢) امر - امر (٣) ماضى - ماضى (٤) امر - ماضى باب انفعال

جملهى اسميه و فعليه

٢٢٩ - عَيَّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي لَيْسَتْ فِيهَا ثَلَاثُ جُمَلٍ:

- (١) انت ناجحةٌ مادمتِ تهتدين.
(٢) جرى درائكك لما كنت ذاهباً.
(٣) لعلهُ يكونُ قد اشترى الكتابَ.
(٤) ليتهم يكونون قد عملوا الموضوعَ.

٢٣٠ - مَا هُوَ الْخَطَأُ عَنِ الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ؟ «بَعْضُ الْجِبَالِ لَهَا خُمْسٌ قِمَمٌ عَالِيَةٌ» فِي الْعِبَارَةِ ...

- (١) خبر واحد، هو مفرد (٢) خبر جملة، اسمية واحد (٣) خبر شبه جملة واحد (٤) جملتان اسميتان

٢٣١ - مَا هِيَ الْعِبَارَةُ الصَّحِيحَةُ؟

- (١) الكتابُ أين؟ (٢) طائرٌ فوق الشجرة (٣) الكذبُ آفةٌ (٤) الطالبةُ الحقيقيةُ هى المهدَّبُ

٢٣٢ - مَيِّزِ الْخَطَأَ فِيمَا يَلِى.

- (١) الغيبةُ حرامٌ (٢) الامانُ نعمةٌ (٣) الحياءُ جميلةٌ (٤) الاحتكارُ رذيلةٌ

٢٣٣ - عَيَّنْ مَا لَيْسَ اسْمِيَّةً:

- (١) ما أطلبُ غير الحقِّ! (٢) بنس العادةُ الكذب! (٣) ما أجدرَ هذا التلميذ! (٤) نعم الرجلُ الناسك!

٢٣٤ - مَا هُوَ الصَّحِيحُ فِيمَا يَلِى:

- (١) المطالعةُ غذاءٌ للروح (٢) المجاهدةُ واجبٌ عن المسلمين (٣) الصلوةُ يُقَرَّبُ الْإِنْسَانَ مِنْ اللَّهِ (٤) الصحةُ مجهولٌ بين الناس

٢٣٥ - مَا هُوَ الصَّحِيحُ؟

- (١) التلميذةُ حاضرٌ فى المدرسة. (٢) التلميذةُ امامُ المدرسة (٣) المصاييحُ فى ذلك البيت جميلٌ. (٤) العلماءُ فى المسجد حاضرةٌ

٢٣٦ - عَيَّنِ الْخَطَأَ لِلْفَرَاغِ: «شَاهَدْتُ مَنْ

- (١) يَظُنُّ أَنَّهُ عَاقِلٌ! (٢) تَظُنُّ أَنَّهَا عَاقِلَةٌ! (٣) يَظُنُّنَّ أَنَّهُنَّ عَاقِلَاتٌ! (٤) يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ عَاقِلِينَ!

٢٣٧ - صغ جملة اسمية من العبارة التالية: «لا يليق بالانسان المومن الاستسلام الى الياس»

- (١) الانسان المومن لا يليق الاستسلام الى الياس
(٢) الاستسلام الانسان المومن الى الياس لا يليق
(٣) الى الياس لا يليق بالانسان المومن الاستسلام
(٤) الاستسلام الى الياس لا يليق بالانسان المومن

٢٣٨ - ما هو الترتيب الصحيح لصياغة جملة مفيدة؟

- (١) الساعية - القرآن - الطالبة - تقرأ - كل - يوم - صباحاً
(٢) تقرأ - الساعية - القرآن - الطالبة - صباحاً - كل يوم
(٣) الطالبة - تقرأ - القرآن - الساعية - صباحاً - كل يوم
(٤) الطالبة - الساعية - تقرأ - القرآن - كل يوم - صباحاً

٢٣٩ - عيّن الصحيح:

- (١) المقاتلون المسلمون يهبون ارواحهم في سبيل الدفاع.
(٢) يهبون المقاتلون المسلمون ارواحهم في سبيل دفاع.
(٣) يهب مقاتلون المسلمون ارواحهما في سبيل الدفاع.
(٤) يهب مقاتلون المسلمين ارواحهم في سبيل الدفاع.

٢٤٠ - عيّن الجملة الفعلية:

- (١) اين تذهبون؟ (٢) اين الكتاب؟ (٣) كيف حالك؟ (٤) مراره الدنيا حالوه الاخره

٢٤١ - أى جملة، جملة اسمية؟

- (١) افعل بي ما أنت أهله.
(٢) وهم مُستَكبرون.
(٣) فَتَحَ المَعْلَمُ الكتابَ فى الصَّفِّ.
(٤) اِرْكَعُوا واسْجُدُوا واعْبُدُوا رَبَّكُمْ.

٢٤٢ - «ان اخي احقّ منى برحمة الله لانه يتكفل معاش أسرتنا بدون مساعدة الآخرين!». كم جملة فعلية فى العبارة؟ (أزمايشى سنجش - ٨٧)

- (١) جملة واحدة (٢) ثلاث جمل (٣) جملتان اثنتان (٤) كل الجملات اسمية

٢٤٣ - عيّن الجملة الّتي تختلف عن الباقي فى النوع:

- (١) انما الناس يتبعون قائدهم.
(٢) انما يبعث الله الأنبياء لهداية الناس.
(٣) انما الله غافر ذنوب عباده
(٤) انما المؤمنون متواضعون

٢٤٤ - حول الجملة التالية إلى فعلية: «المعلمون يُعلّمون طلابهم استعمال قوتّهم فى طريق الخير»

- (١) تُعلم المعلمون طلابهم ...
(٢) يُعلّم الطلاب معلّمونه استعمال ...
(٣) يُعلّم الطلاب استعمال ...
(٤) يُعلّم المعلمون طلابهم استعمال قوتّهم

٢٤٥ - ميّز الخطأ:

- (١) التواضع يُرفع قيمة الانسان.
(٢) حُسْنُ الخُلُقِ من ثمرات الادب.
(٣) الغزّة لا يحصل بالتكاسل.
(٤) الرائد لا يكذب أهله.

٢٤٦ - ما هو الخطأ:

- (١) حانت الآن الصلوة.
(٢) يضرّبون الله الامثال.
(٣) تُتعبُ الأمّهات أنفسهنّ.
(٤) يُقرّب العلم و الايمان الانسان الى الله.

٢٤٧ - ما هو نوع الخير فى العبارة التالية؟ «خير الناس من يأخذ بيدك فى المشكلات»

- (١) مفرد (٢) جملة اسمية (٣) جملة فعلية (٤) شبه جملة

- ٢٤٨ - عَيِّنِ الخبرَ في العبارة التالية: «اعجابُ المرءِ بنفسه دليلٌ على ضعف عقله»
- (١) المرء (٢) بنفسه (٣) دليل (٤) على ضعف
- ٢٤٩ - ما هو نوع الخبر في عبارة «هُوَ مُعَلِّمٌ النَّائِرِينَ فِي كُلِّ مَكَانٍ»
- (١) مفرد (٢) جملة فعلية (٣) جملة اسمية (٤) شبه جملة
- ٢٥٠ - مَيِّزِ الصحيح للفراغ. «... واجب على كلِّ مسلم»
- (١) الزكاة (٢) الصَّلَاة (٣) الصَّوْم (٤) الصلاة
- ٢٥١ - عَيِّنِ نوع الخبر في عبارة: «الحمد لله ربَّ العالمين»
- (١) شبه جملة (٢) مفرد (٣) جملة اسمية (٤) جملة فعلية
- ٢٥٢ - ما هو نوع الخبر في العبارة التالية؟ «المسلمون في العالم يمتازون بقوة العقيدة»
- (١) مفرد (٢) شبه جملة (٣) جملة اسمية (٤) جملة فعلية
- ٢٥٣ - مَيِّزِ الاعراب الخطأ: «اللِّسَانُ الْكَاذِبُ يُؤْذِي النَّاسَ»
- (١) الكاذبُ = خبر مرفوع (٢) اللِّسَانُ = مبتدا مرفوع (٣) يُؤْذِي = فعلٌ و فاعلٌ مستتر (٤) النَّاسُ = مفعول به منصوب
- ٢٥٤ - عَيِّنِ الخبرَ في عبارة: «رَأْسُ الْإِيمَانِ الْإِحْسَانُ إِلَى النَّاسِ»
- (١) الإيمان (٢) الاحسان (٣) الى الناس (٤) الناس
- ٢٥٥ - عين الفاعل ضميراً بارزاً:
- (١) كنت أَمْشِي فِي الشَّارِعِ وَالشَّمْسُ مُحْرِقَةٌ (٢) وَلِدْتُ فِي زَمَانٍ لَا أَرَى الْإِمَامَ (٣) كُلُّ الْأَعْدَاءِ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِنَا (٤) أَخْرَجْنَا مِنْ بِلَادِنَا أَعْدَاءَ ظَلْمُونَا
- ٢٥٦ - «حَضَرَ فِي الصَّفِّ مَنْ فَهِمَ مَا دَرَّسَهُ الْمَعْلَمُ!» عَيِّنِ الصحيح عن اعراب «من - ما»:
- (١) حرف جارٍ / حرف نافية (٢) اسم موصول / موصول عام (٣) مبتدأ مؤخر / فاعل (٤) فاعل / مفعول به
- ٢٥٧ - عين «المفعول به»:
- (١) إِبْحَنِ عَنِ طَرِيقٍ لِحُلِّ مُشْكَلَتِي، يَا أُمُّ! (٢) سَمِعَتِ الْأُمُّ بَكَاءَ طِفْلَتِهَا وَأَقْبَلَتْ عَلَيْهَا! (٣) ذَهَبْتُ إِلَى حَدِيقَةِ عَمِّي وَتَنَعَّمْتُ بِخَيْرَاتِهَا. (٤) التَّلْمِيزُ الْمُجَدِّ لَا يَشْعُرُ بِالْخَوْفِ عِنْدَ الْإِمْتِحَانِ!
- ٢٥٨ - ما هو نوع الخبر في هذه العبارة «العذرُ عند كرام الناس مقبولٌ»
- (١) مفرد (٢) جملة اسمية (٣) جملة فعلية (٤) شبه جملة
- ٢٥٩ - كم جملة في العبارة التالية؟ «الْمُؤْمِنُ قَلْبُهُ طَاهِرٌ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ»
- (١) ١ جملة (٢) ٢ جملة (٣) ٣ جملة (٤) ٤ جملة
- ٢٦٠ - ما هو نوع الخبر في العبارة: «مَعْصِيَةُ اللَّهِ عَلَى قَلْبِ الْمُؤْمِنِ ثَقِيلَةٌ»
- (١) جملة اسمية (٢) جملة فعلية (٣) مفرد (٤) شبه جملة

۲۶۱- «هؤلاء الشباب من بلاد بعيدة و هم سافروا إلى بلادنا، و كلهم نشيطون و مسرورون!» عين نوع الخبر على التوالى:

(۱) مفرد / شبه جملة / جملة (۲) مفرد / جملة / شبه جملة (۳) شبه جملة / جملة / مفرد (۴) شبه جملة / مفرد / جملة

۲۶۲- «إلهي! تضرعتُ إليك معترداً لتهبني القدرة حتى أدافع عن وطني الاسلامي» عين الفاعل على التوالى:

(۱) ت / انت / انا (۲) ضمير بارز / ي / ضمير مستتر

(۳) ضمير مستتر / ضمير بارز / انا (۴) ت / ضمير مستتر / ضمير بارز

۲۶۳- عين الفاعل في العبارة «العاقل من وعظته التجارب»

(۱) التجارب (۲) ضمير مستتر (۳) من (۴) العاقل

۲۶۴- عين الخطأ في نوع الخبر:

(۱) العاجز من عجز عن اكتساب الثواب - مفرد (۲) قيمة كل امرئ بعقله - شبه جملة

(۳) ما الفائدة في ثروة وراءها لعنة الناس - شبه جملة (۴) هناك عالم مشهور - شبه جملة

۲۶۵- ما هو نوع الخبر في العبارة التالية؟ «هؤلاء تلاميذ عند المعلمين»

(۱) جملة فعلية (۲) جملة اسمية (۳) شبه جملة (۴) مفرد

۲۶۶- ما هو الفاعل في عبارة «المسلم من سلم الناس من يده و لسانه»؟

(۱) هو مستتر (۲) المسلم (۳) الناس (۴) لسان

۲۶۷- كمل الفراغ بالكلمة المناسبة: «لقد جاء النبي و الدنيا بالشور و المعاصي»

(۱) مملوء (۲) مملوءة (۳) مملوءتان (۴) ملى

۲۶۸- عين ما ليس فيه مفعول به منصوباً:

(۱) نذهب الى مكة المكرمة لزيارة بيت الله الحرام! (۲) نظمت البيت و وسائله استقبالا للضيوف!

(۳) لا يعطى المومن ماله الى الفقير رثاء للناس! (۴) ايها الناس اتوا الزكاة قربة الى الله تعالى!

۲۶۹- «معلم مدرستنا أسوة للجميع في الأخلاق!». عين الخبر و نوعه:

(۱) أسوة: مفرد (۲) مدرستنا: مفرد (۳) للجميع: شبه جملة (۴) في الأخلاق: شبه جملة

۲۷۰- عين ما ليس فيه المفعول به:

(۱) أخذني النعاس فذهبت الى غرفة النوم. (۲) شاهد المخطي نفسه بين نار و نعيم فسأل الله العفو.

(۳) وجد المعلم فيكم صفات حسنة فمدحكم. (۴) كان البحر هائجاً فما ذهبت إليه و بقيت في الساحل.

۲۷۱- «هؤلاء الأطباء من أبناء بلادنا، هم يشفون المرضى، و اهتمامهم كثير بالناس!». عين نوع الخبر على التوالى: (آزمايشى سنجش -

(۸۷

(۱) شبه جملة / جملة / مفرد (۲) مفرد / مفرد / جار و مجرور

(۳) شبه جملة / مفرد / جملة (۴) جار و مجرور / جملة / شبه جملة

۲۷۲- عين ما ليس فيه المفعول به:

(۱) أنا لا أكنز ذهبي و فضتي بل أنفقهما! (۲) صديقك من يرشدك إلى خير السبيل!

(۳) يعث أختي هذه الهدايا إلى مساكين لا تعرفهم! (۴) صلت التلميذات خلف معلمتهن بتواضع!

- ٢٧٣ - عَيَّنَ الفاعل ليس اسماً ظاهراً: (آزمایشی سنجش - ٨٧)
- (١) بَيَّنَتْ لَنَا الآيَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ فَوَائِدَ الْإِحْسَانِ إِلَى إِخْوَانِنَا. (٢) تَسْهَرُ الْأُمّهَاتُ لِأَطْفَالِهِنَّ الصَّغَارِ طَوْلَ اللَّيْلِ أَحْيَانًا. (٣) أَنْتِ تَحَاوِلِينَ أَنْ تَجْعَلِي نَفْسَكَ مَشْهُورَةً عِنْدَ النَّاسِ! (٤) أَيُّهَا النَّاسُ! أَشْكُرُوا اللَّهَ فَقَدْ جَاءَكُمْ مِنْهُ هَدًى وَبَيِّنَات!
- ٢٧٤ - «كَانَ الْمُعَلِّمُ يُدْرِسُ لِلتَّلَامِذَةِ دُرُوسًا مُفِيدَةً.» عَيَّنَ غَيْرَ الْمُنَاسِبِ فِي السُّؤَالِ: (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) لِمَنْ كَانَ يَدْرُسُ الْمُعَلِّمُ؟ (٢) مَتَى كَانَ الْمُعَلِّمُ يَدْرُسُ دُرُوسًا مُفِيدَةً؟ (٣) مَا كَانَ يَدْرُسُ الْمُعَلِّمُ؟ (٤) مَنْ كَانَ يَدْرُسُ دُرُوسًا مُفِيدَةً؟
- ٢٧٥ - عَيَّنَ الْفَاعِلَ وَنَوْعَهُ: «إِلْعَامُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) أَنْتَ، ضَمِيرٌ مُسْتَتِرٌ / هُوَ، ضَمِيرٌ مُسْتَتِرٌ / اللَّهُ، اسْمٌ ظَاهِرٌ (٢) مَنْ، اسْمٌ ظَاهِرٌ / هُوَ، ضَمِيرٌ بَارِزٌ / اللَّهُ، اسْمٌ ظَاهِرٌ (٣) النَّاسُ، اسْمٌ ظَاهِرٌ / اللَّهُ، اسْمٌ ظَاهِرٌ / هُوَ، ضَمِيرٌ بَارِزٌ (٤) النَّاسُ، اسْمٌ ظَاهِرٌ / هُوَ، ضَمِيرٌ مُسْتَتِرٌ / هُوَ، ضَمِيرٌ بَارِزٌ
- ٢٧٦ - غَيَّرَ الْجُمْلَةَ الْإِسْمِيَّةَ إِلَى جُمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ: «الْمُؤْمِنَاتُ يُسَاعِدْنَ الْآخَرِينَ وَ الْمُؤْمِنُونَ يَشْكُرُونَ رَبَّهُمْ» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) يُسَاعِدُونَ الْمُؤْمِنَاتِ الْآخَرِينَ، وَ يَشْكُرُ الْمُؤْمِنُونَ رَبَّهُمْ (٢) تُسَاعِدُ الْمُؤْمِنَاتِ الْآخَرِينَ، وَ يَشْكُرُونَ الْمُؤْمِنُونَ رَبَّهُمْ (٣) تُسَاعِدُونَ الْمُؤْمِنَاتِ الْآخَرِينَ، وَ يَشْكُرُ الْمُؤْمِنُونَ رَبَّهُمْ (٤) تُسَاعِدُ الْمُؤْمِنَاتِ الْآخَرِينَ، وَ يَشْكُرُ الْمُؤْمِنُونَ رَبَّهُمْ
- ٢٧٧ - عَيَّنَ نَوْعَ الْخَبَرِ فِي الْجُمْلَةِ التَّالِيَةِ: «الْإِسْلَامُ مِنْذُ ظُهُورِهِ شَجَعَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى التَّفَكُّرِ وَ التَّعَلُّمِ» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) الْمَفْرَدُ: الْمُسْلِمِينَ (٢) الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ: عَلَى التَّفَكُّرِ (٣) الْجُمْلَةُ الْفَعْلِيَّةُ: شَجَعَ (٤) الْجَارُ وَ الْجَرُورُ: مِنْذُ ظُهُورِهِ
- ٢٧٨ - عَيَّنَ الْخَطَأَ لِلْفَرَاغِ: «الْفَتَيَاتُ الْعَاقِلَاتُ عَلَى وَقَارٍ هُنَّ» (آزمایشی سنجش - ٨٢)
- (١) حَافِظُن (٢) يُحَافِظُن (٣) تُحَافِظُن (٤) مُحَافِظَاتُ
- ٢٧٩ - عَيَّنَ الْخَبَرَ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «الْمُرَضَّاتُ اللَّاتِي يُعْطِفْنَ عَلَى الْمَرْضَى فِي الْمُسْتَشْفَيَاتِ مَحْبُوبَاتٌ عِنْدَ الْجَمِيعِ.» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) اللَّاتِي (٢) يُعْطِفْنَ (٣) عَلَى الْمَرْضَى (٤) مَحْبُوبَاتُ
- ٢٨٠ - عَيَّنَ الْفَاعِلَ عَلَى التَّرْتِيبِ: «وَزَّعُوا الْمَاءَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَيْنَا بِالتَّسَاوَى وَ غَدًا يَأْتِي الْفَرَجُ.» (١) وَ - الْفَرَجُ (٢) هُمْ - الْفَرَجُ (٣) وَ - «هُوَ» الْمُسْتَتِرُ (٤) هُمْ - «هُوَ» الْمُسْتَتِرُ
- ٢٨١ - عَيَّنَ الْفَاعِلَ لَيْسَ اسماً ظاهراً: (سراسری هنر - ٨٥)
- (١) لَمْ تَقْصُرِ الطَّالِبَاتُ فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِهِنَّ الدِّرَاسِيَّةِ. (٢) رَبَّتْ هَذِهِ الشَّاعِرَةُ أَوْلَادَهَا عَلَى الْقِيَمِ الْإِسْلَامِيَّةِ. (٣) إِنَّ الْإِسْلَامَ عَدُوُّ الْعُلَمَاءِ مِنَ الْمَجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. (٤) عِنْدَ الْغُرُوبِ يَذْهَبُ الْأَطْفَالُ لِيُشَارِكُوا فِي إِقَامَةِ الصَّلَاةِ.
- ٢٨٢ - عَيَّنَ نَوْعَ الْفَاعِلِ عَلَى التَّرْتِيبِ: «لَا تَتَعَجَّبِي! هَؤُلَاءِ لَا يَرْحَمُونَ الْمَحْرُومِينَ، الْأَشْهَادِينَ ظُلْمَ الْمُسْتَكْبِرِينَ؟!» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) ضَمِيرٌ (ي) الْبَارِزُ - (هَؤُلَاءِ) الْأَسْمُ الظَّاهِرُ - ضَمِيرٌ (أَنْتِ) الْمُسْتَتِرُ (٢) هَؤُلَاءِ (أَسْمُ الظَّاهِرُ) - (وَن) الْبَارِزُ - ضَمِيرٌ (ي) الْبَارِزُ (٣) ضَمِيرٌ (وَ) الْبَارِزُ - (الْمَحْرُومِينَ) الْأَسْمُ الظَّاهِرُ - ضَمِيرٌ (أَنْتِ) الْمُسْتَتِرُ (٤) ضَمِيرٌ (ي) الْبَارِزُ - ضَمِيرٌ (وَ) الْبَارِزُ - ضَمِيرٌ (ي) الْبَارِزُ
- ٢٨٣ - عَيَّنَ الصَّحِيحَ فِي الْأَعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «هِيَ عَاقِلَةٌ، لِهَذَا تَعْتَبَرُ بِالتَّجَارِبِ.» (آزمایشی سنجش - ٨٣)
- (١) هِيَ: ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ - لِلْغَائِبَةِ - نَكْرَةٌ - مَبْنِيٌّ / مَبْتَدَأٌ وَ مَرْفُوعٌ مُحَلَّالٌ (٢) عَاقِلَةٌ: اسْمٌ - مُفْرَدٌ مُوْنَتٌ - مُشْتَقٌّ وَ اسْمٌ فَاعِلٌ - نَكْرَةٌ / خَبَرٌ وَ مَرْفُوعٌ (٣) هَذَا: اسْمٌ أَشَارَةٌ - لِلْبَعِيدِ - مَعْرُوفَةٌ - مَعْرَبٌ / مَجْرُورٌ مُحَلَّالٌ بِحَرْفِ جَارٍ (٤) تَعْتَبَرُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْمَخَاطَبِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِي / فِعْلٌ وَ فَاعِلُهُ (هِيَ) الْمُسْتَتِرُ

- ٢٨٤ - عَيِّن الصَّحِيح: (أزمایشی سنجش - ٨٣)
 (١) إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ! (٢) عاقبة للمتقين! (٣) الحسناتُ يذهبون السيئات! (٤) إِنَّ الْحَسَدَ تَأْكُلُ الْإِيمَانَ!
- ٢٨٥ - عَيِّن نوع الخبر في الجملة التالية: «الإسلامُ منذ ظهوره شَجَّعَ المسلمين على التفكير و التعلم.» (أزمایشی سنجش - ٨٣)
 (١) المفرد: المسلمين (٢) الجار و المجرور: على التفكير (٣) الجملة الفعلية: شَجَّعَ (٤) الجار و المجرور: منذ ظهوره
- ٢٨٦ - ميز ضمير «ي» منصوباً: (أزمایشی سنجش - ٨٣)
 (١) لا تُصَاحِبِي سَبَى الْخُلُقِ! (٢) سَاعِدْنِي فِي كِتَابَةِ هَذِهِ الرِّسَالَةِ! (٣) أَحِبُّ أُخْتِي الْوَفِيَّتَيْنِ. (٤) إِنِّي أَحْتَاجُ إِلَى إِخْوَانِي الْمُشْفَقِينَ.
- ٢٨٧ - عَيِّن الصَّحِيح في التشكيل: «طالع التلاميذ دروسهم للنجاح في الامتحان.» (أزمایشی سنجش - ٨٣)
 (١) طَالَعُ - التَّلَامِيذُ - دُرُوسُ - نَجَاحُ (٢) طَالَعُ - التَّلَامِيذُ - هِمُ - نَجَاحُ (٣) التَّلَامِيذُ - دُرُوسُ - نَجَاحُ - إِمْتِحَانُ (٤) التَّلَامِيذُ - دُرُوسُ - نَجَاحُ - إِمْتِحَانُ
- ٢٨٨ - عَيِّن الخطأ عن نوع الخبر في الجمل التالية:
 (١) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ: مفرد (٢) الحمد لله رَبَّ الْعَالَمِينَ: شبه جملة (٣) الْقِيَمَةُ الْغِذَائِيَّةُ لِهَذِهِ الثَّمَرَةِ عَالِيَةٌ جَدًّا: مفرد (٤) فِيهِ مَا يَضْمَنُ سَلَامَةً رُوحِيَّةً: جملة فعلية
- ٢٨٩ - ما هو المناسب للفرغ؟ «... الطَّالِبَاتُ مُعَلِّمَتُهُنَّ عَنِ الدَّرْسِ الْجَدِيدِ.»
 (١) يَسْأَلُ (٢) يَسْأَلْنَ (٣) تَسْأَلُ (٤) سَأَلَتْ
- ٢٩٠ - عَيِّن الخطأ في تعيين الفاعل في الجمل التالية:
 (١) أَتَهَاجِمُ الْقِطْعَةَ: ضمير «أنت» المستتر (٢) أَتَهَرَّبُ الْقِطْعَةَ: القِطْعَةُ (٣) هَاجَمْنَا الْقِطْعَةَ: ضمير «نا» البارز (٤) أَتَشَاهِدَانِ الْقِطْعَةَ: ضمير «أنتما» المستتر
- ٢٩١ - عَيِّن الصَّحِيح عن نوع الخبر في عبارة: «فيها موادُّ مختلفةٌ تَنفَعُ الْجِسْمَ كَثِيرًا.»
 (١) مفرد (٢) اسمية (٣) فعلية (٤) شبه جملة
- ٢٩٢ - عَيِّن الصَّحِيح في التشكيل: «من عذب لسانه كثر إخوانه.»
 (١) مِنْ - لِسَانِهِ - إِخْوَانُهُ (٢) مَنْ - لِسَانُهُ - إِخْوَانُهُ (٣) مَنْ - لِسَانُهُ - إِخْوَانُهُ (٤) عَذَّبَ - كَثُرَ - إِخْوَانُهُ
- ٢٩٣ - عَيِّن المناسب للفرغ: «سأل المعلم اللذين يُربيهما عن التي درسهاها.»
 (١) حسناً و علياً / المسائل (٢) الطَّلَابُ / الاسئلة (٣) الطَّالِبِينَ / السؤال (٤) مريم و زينب / المسألة
- ٢٩٤ - عَيِّن الصَّحِيح عن نوع الخبر في العبارات التالية:
 (١) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ: مفرد (٢) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ: فعلية (٣) شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ: شبه جملة (٤) الْعَالَمُ بِالْعَمَلِ كَالشَّجَرِ بِالْأَثْمَرِ: مفرد
- ٢٩٥ - عَيِّن الصَّحِيح في تشكيل عبارة: «رفع الغزال رأسه بافتخار.»
 (١) الْغَزَالُ - رَأْسُهُ - افْتَخَارُ (٢) الْغَزَالُ - رَأْسُهُ - افْتَخَارُ (٣) الْغَزَالُ - رَأْسُهُ - افْتَخَارُ (٤) الْغَزَالُ - رَأْسُهُ - افْتَخَارُ

٢٩٦- عَيَّنَ الْخَطَأَ عَنِ الْفَاعِلِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

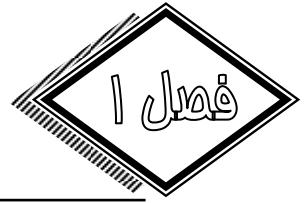
- (١) سَأَلَهُ أَحَدُ أَصْدِقَائِهِ: «أَحَدُ»
(٢) أَنْصَرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ: ضمير «نا» البارز
(٣) إِنَّ اللَّهَ قَدْ قَبِلَ تَوْبَةَ «حُرٍّ»: ضمير «هو» المستتر
(٤) الْهَيَّ! هُمْ خَذَلُونَا: ضمير «واو» البارز

٢٩٧- عَيَّنَ الْفَاعِلَ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «كَانَتْ أَوْرُوبًا تُدْخِلُ عُلَمَاءَهَا فِي زُمْرَةِ الْمَارْقِينَ.»

- (١) أَوْرُوبًا (٢) عُلَمَاء (٣) ضمير «هي» المستتر (٤) ضمير «أنت» المستتر

٢٩٨- مَا هُوَ نَوْعُ الْخَبَرِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ: «خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.»

- (١) مفرد (٢) شبه جملة (٣) جملة اسمية (٤) جملة فعلية

تست‌های موضوعی درس عربی ۱

پاسخ‌های تشریحی

۱- گزینه‌ی (۲)

أوقات، جمع تکسیر (مفرد: وقت)

جمع مؤنث سالم در سایر گزینه‌ها:

معنویات (معنویة)، العمليات (العملیة)، ممرضات (ممرضة)، ساهرات (ساهرة)، اللحظات (اللحظة)، السماوات (السماء)

۲- گزینه‌ی (۱)

با توجه به معنای عبارت (دو گونه خواهر کوچکم را بوسیدم در حالی که می‌گریست) «خَدَّی» اسم متنی است که در حالت مضاعف «نون» آن حذف شده است (خَدَّی ← خَدَّین + ی). اما در سه گزینه دیگر «إخوان» الصبیان، الغدران» همگی جمع تکسیر «أخ، الصبی، الغدير» می‌باشند.

۳- گزینه‌ی (۳)

«عباد» جمع مکسر «عبد» می‌باشد. «عالمات» جمع مؤنث سالم، «صادقین» جمع مذکر سالم و «والدین» متنی مذکر است.

۴- گزینه‌ی (۳)

«کتب» جمع غیرانسان (غیر عاقل) می‌باشد، لذا به جای هؤلاء (که فقط برای جمع انسان می‌آید) از «هذه»: (مفرد مؤنث) باید استفاده شود.

۵- گزینه‌ی (۳)

کسلان بر وزن «فعلان»، صفت مشبهة می‌باشد نه متنی! ص: کسلانان.

۶- گزینه‌ی (۴)

۷- گزینه‌ی (۲)

در این گزینه «قمر» مذکر مجازی است.

۸- گزینه‌ی (۱)

«لیلی» مؤنث حقیقی و «حمزه» مؤنث لفظی، ولی «أم» مؤنث معنوی حقیقی است.

۹- گزینه‌ی (۴)

در سایر گزینه‌ها «البنین، الأئزِعاج، الجُلوس» جمع مکسر نمی‌باشند.

۱۰- گزینه‌ی (۲)

در گزینه‌ی (۱) «المأكولات» جمع مؤنث سالم و «الکاتبون» جمع مذکر سالم است. در گزینه‌ی (۳) «الحجارة - السلوك» مفرد هستند و در گزینه‌ی (۴) «الفئة - الفخور» اسامی مفرد می‌باشند.

۱۱- گزینه‌ی (۱)

منظور از تشخیص «ات» زائد، یافتن جمع مؤنث سالم است که «لَحَظَات» با مفرد «لَحْظَة» این گونه می‌باشد، ولی سایر گزینه‌ها با مفرد «موت - صوت - وقت» همگی جمع مکسر هستند.

۱۲- گزینه‌ی (۴)

«البيت» اگر معنای «خانه» بدهد، جمع مکسرش «بیوت» و اگر معنای «بیت شعری» بدهد، «أبیات» جمع مکسرش است، پس نمی‌توان هم‌زمان دو جمع مکسر و با یک معنی داشته باشد.

۱۳- گزینه‌ی (۱)

أحرار جمع حُر، كُفار جمع كافر، أوقات جمع وقت و البسه جمع لباس است. جمع مكسر جمعی است که شکل مفرد آن تغییر می‌کند و فقط این گزینه است که تمام کلماتش جمع مکسر است.

۱۴- گزینه‌ی (۳)

المسلمون (مذكر سالم) - رسائل (مكسر) - كتباً (مكسر) - المجادلات (مؤنث سالم)

۱۵- گزینه‌ی (۱۴)

زیرا همه‌ی آن‌ها مؤنث لفظی هستند.

(۱)، (۲) و (۳) همه کلمات آن‌ها مؤنث معنوی هستند زیرا علامت تأنیث ندارند، با این تفاوت که گزینه‌ی (۱) و (۲) معنوی مجازی و گزینه‌ی (۳) معنوی حقیقی‌اند.

۱۶- گزینه‌ی (۱)

(۲): «الامانی» جمع تکسیر و مفردش «أمنية» و «الأحلام» جمع تکسیر و مفردش «الحلم» / (۳): البنون از محلات جمع سالم مذكر / (۴): بنی (بنین + ی) از ملحقات جمع سالم مذكر، «الاصنام» جمع تکسیر و مفردش «صنم»

۱۷- گزینه‌ی (۱۴)

زیرا همزه در کلمات «البلاء» و «الثناء» اصلی است.

(۱): الحرب (مؤنث معنوی) / (۲): ایران (مؤنث معنوی) / (۳): الید (مؤنث معنوی)، العلیا والسفلی (مؤنث مجازی)

۱۸- گزینه‌ی (۳)

زیرا کلمات «الید، العلیا، السفلی، قیم جمع قيمة، کرامة و الحرب» همگی مؤنث هستند. «أساتذة» جمع «أستاذ» و طلبه جمع «طالب» می‌باشد و «ة» نشانه‌ی مؤنث بودن نیست.

۱۹- گزینه‌ی (۱)

زیرا در جمع مؤنث «ات» زائد است، در صورتی که در کلمه‌ی «أصوات» تاء اصلی است و مفرد این کلمه «صوت» می‌باشد و بنابراین جمع مکسر است.

۲۰- گزینه‌ی (۲)

اخوان: ج أخ / شياطين: ج شيطان / اولياء: جمع ولی

۲۱- گزینه‌ی (۱)

«المسلمون» در گزینه‌ی (۲)، «مؤمنین» در گزینه‌ی (۳) و «جالسین» در گزینه‌ی (۴) جمع مذكر سالم هستند.

۲۲- گزینه‌ی (۲)

«حمزة» اسم مذکری است که دارای «تاء» تانیث می‌باشد، بنابراین از دسته‌ی مؤنث‌های لفظی است.

۲۳- گزینه‌ی (۳)

در سایر گزینه‌ها، تمامی کلمات مؤنث هستند.

۲۴- گزینه‌ی (۱۴)

چون در «الإمتناء» و «الإجراء» همزه، جزء اصلی کلمه است، این دو کلمه همواره مذكر هستند.

۲۵- گزینه‌ی (۱۴)

کلمه‌های «هوية، دنیا، الأرض» در سایر گزینه‌ها مؤنث هستند.

۲۶- گزینه‌ی (۴)

کلمه‌های «ممدوحین، أخوان، آیات» در سایر گزینه‌ها، جمع مکسر نیستند.

جامد و مشتق**۲۷- گزینه‌ی (۴)**

فَرَح: شادی و شاد بودن، جامد است. ۱- المُسْتَشْفَى: مشتق و اسم مکان، مُحَدَّد: اسم مفعول - فَرَحین: صفة مشبهة (علی وزن فَعِل) ۲- شَاب: اسم فاعل - کَدِر: صفة مشبهة (علی وزن فَعِل) ۳- البُؤساء: جمع تکسیر مفردش «بائِس» و اسم فاعل.

۲۸- گزینه‌ی (۱)

«الأرخص»، اسم تفضیل و مشتق است.

۲۹- گزینه‌ی (۴)

«تقویم» جامد مصدری است. اما بقیه‌ی کلمه‌ها، مشتق و صفت مشبَّه هستند.

۳۰- گزینه‌ی (۴)

گزینه‌ی (۱): المتفَضَّل: اسم فاعل / گزینه‌ی (۲): خَالِق: اسم فاعل / گزینه‌ی (۳): مُفسِدون: اسم فاعل

۳۱- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱): بَحْر / گزینه‌ی (۲): شمس و گزینه‌ی (۴): اوراق جامدند.

۳۲- گزینه‌ی (۳)

«الله، مُواساة، إخوان» همگی جامد هستند اما در گزینه‌های دیگر «مملوء، البؤساء، مقدار، فرحاً، معلمات» همگی مشتق هستند.

۳۳- گزینه‌ی (۳)

مشتقات موجود در گزینه‌های دیگر عبارت‌اند از: گزینه‌ی (۱): «الأطباء»: ج طبیب، «المرضى»: ج مریض / گزینه‌ی (۲): «مناسبة» / گزینه‌ی (۴): «خير»: اسم تفضیل، أصدقاء: ج صدیق

۳۴- گزینه‌ی (۱)

الْغَنَى: صفت مشبَّه بر وزن فَعِيل، الْفُقَرَاء: مفردش «فَقِير» صفت مشبَّه بر وزن «فَعِيل» است.

۳۵- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۲): «خير» به معنی «أخیر» است و اسم تفضیل / گزینه‌ی (۳): «اقوم»، اسم تفصیل است / گزینه‌ی (۴): «مُسْلِم» اسم فاعل است و «الآخر»، اسم تفصیل است (آخر = آخر)

۳۶- گزینه‌ی (۱)

«معلم»، اسم فاعل ثلاثی مزید «تفعیل» است و «أنبياء» جمع «نَبِی» بر وزن فَعِيل (صفة مشبهة) است. پس دو مشتق دارد. در گزینه‌ی (۲): یک مشتق وجود دارد (العالم) / در گزینه‌ی (۳): دو مشتق وجود دارد (فقراء، جمع فقير و غَنَى بر وزن فَعِيل) / در گزینه‌ی (۴)، مشرق و مغرب، دو اسم مشتق هستند (بر وزن مَفْعَل) که اسم زمان و مکان هستند.

۳۷- گزینه‌ی (۷)

«فقراء» جمع فقير است. فقير بر وزن فَعِيل، صفت مشبهة است.

۳۸- گزینه‌ی (۱)

طَعْب بر وزن فعل، صفت مشبهة است. مساکین جمع مسکین است (اسم مبالغه) است. محافل جمع مَحْفَل است (اسم مکان). در سایر گزینه‌ها، «وصول، قلب و مجاهده» جامد هستند.

۳۹- گزینه‌ی (۲)

حریص صفت مشبیه بر وزن فعیل - تقدیم مصدر باب تفعیل.

۴۰- گزینه‌ی (۳)

«مراقب» اسم فاعل از غیر ثلاثی مجرد «مسطرة» اسم آلت بر وزن «مفعلة» «عُظمی» اسم تفضیل بر وزن «فُعَلی» «الْجَافُ» (جَافٍ) اسم فاعل از ریشه‌ی «جفف»

۴۱- گزینه‌ی (۳)

«عَاقِل» بر وزن فاعل و «مَجَاسِب» و «مَنْتَظَر» تبدیل حرف مضارعه به میم مضموم مکسور شدن مشبیه و اگر به معنای خوبی باشد جامد و مصدر است.

۴۲- گزینه‌ی (۲)

در گزینه‌های دیگر «شهور و ذهاب، ریاح، جذع، رخاء» جامد هستند.

۴۳- گزینه‌ی (۴)

کلمه‌ی «خیر» اگر به معنای خوب‌تر باشد اسم تفضیل و اگر به معنای خوب باشد صفت مشبیه و اگر به معنای خوبی باشد جامد و مصدر است.

۴۴- گزینه‌ی (۳)

کلمه «خیر» هرگاه به معنی خوب‌تر و بهتر باشد مشتق و اسم تفضیل می‌باشد. «خیر» هرگاه به معنی خوب باشد مشتق صفت مشبیه و هرگاه به معنی خوبی باشد جامد مصدری است. برای تشخیص این‌که یک اسم جمع جامد است یا مشتق، به مفرد آن توجه می‌کنیم. یتامی جمع یتیم است. (مشتق صفت مشبیه). کلمه «اولی» اسم تفضیل مؤنث است بنابراین مشتق است و مذکر آن «اول» می‌باشد.

۴۵- گزینه‌ی (۳)

کلمات «الدنیا»: اسم تفضیل مؤنث، «احوج»: اسم تفضیل، «الآخری»: اسم تفضیل مؤنث می‌باشند.

۴۶- گزینه‌ی (۳)

«المؤمنون» اسم فاعل باب افعال است.

۴۷- گزینه‌ی (۳)

در این عبارت فقط کلمه‌ی «أَنْفَع» مشتق است. این کلمه، اسم تفضیل است.

۴۸- گزینه‌ی (۲)

المعلم: اسم فاعل و مصدره تعلیم - أَفْضَل، أَتَشَطُّ: اسم تفضیل - طُلَّاب: جمع طالب، اسم فاعل

گزینه‌ی (۱): فقیر / گزینه‌ی (۳): النَّبِیْ / گزینه‌ی (۴): کثیراً

۴۹- گزینه‌ی (۴)

مسجد: اسم مکان / أعلم: اسم تفضیل / کَفَّار: یا اسم مبالغه یا اسم فاعل / مروحة: اسم آلة اما جامدهای گزینه‌های دیگر: ضعف، نبوة، مساعدة، تقدیم، کتب، إعلام.

۵۰- گزینه‌ی (۳)

صفت مشبیه، اسم آلت، اسم فاعل اما در گزینه‌های دیگر: موسی، قیادة، سماء، کرسی، جامد هستند.

۵۱- گزینه‌ی (۱)

در سایر گزینه‌ها کلمات «أَخ - أَب - أُم - أُخْت» جامد هستند. در گزینه‌ی (۱) هر دو صفت مشبیه‌اند. (بر وزن: فعول - فعیل)

۵۲- گزینه‌ی (۳)

چون «علیم» هر چند بر وزن «فَعِيل» است، ولی چون اسم فاعل آن بر دوام و پایداری دلالت دارد، پس اسم فاعل آن صفت مشبیه و «علیم» اسم مبالغه است و در گزینه‌ی (۱) «مالک» / گزینه‌ی (۲): طاهره / گزینه‌ی (۴): «جلیس» صفت مشبیه هستند.

۵۳- گزینه‌ی (۱)

«المُسْتَجِير» اسم فاعل از افعال ثلاثی مزید است.

۵۴- گزینه‌ی (۴)

باید بدانیم که وزن أَفْعَل در صورتی که به معنی «رنگ و عیب» باشد صفت مشبیه محسوب می‌شود نه اسم تفضیل. در این گزینه «أحمر» بر وزن افعَل می‌باشد ولی چون به معنی قرمز است صفت مشبیه می‌باشد. ولی در سایر گزینه‌ها وزن «أفْعَل یا فُعْلَى» اسم تفضیل می‌باشد.

۵۵- گزینه‌ی (۲)

گزینه‌ی (۲)، «فَرَح» به معنای «شاد» و مَغْرِب» محل غروب و «عُظْمَى» اسم تفضیل است. «فقراء» جمع «فقیر» است. «مجاهده» مصدر مفاعله است و «مَطْبَخ» محل طبخ و پختن است. «مُنْصِف» اسم فاعل است از «نصف» از باب افعال. «سَبِيل» به معنای «راه» است. «اسلام» مصدر از باب افعال است. «أَقْدَم» بر وزن «أَفْعَل» اسم تفضیل است. «علماء» جمع مکسر است. «دفاع» بر وزن «فِعَال» مصدر مفاعله است و در این گزینه‌ها فقط گزینه‌ی (۲) از مشتقات است.

۵۶- گزینه‌ی (۳)

کلمه‌ی أحمق با این‌که بر وزن أَفْعَل ولی معنای اسم تفضیلی ندارد و صفت مشبیه است.

۵۷- گزینه‌ی (۴)

«مُؤَسَفَة» اسم فاعل ثلاثی مزید از باب افعال و مشتق است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی (۱)، (۲) و (۳) هیچ‌کدام از مشتقات نیستند و جامد می‌باشند.

۵۸- گزینه‌ی (۴)

«أَحَقَّ» بر وزن «أَفْعَل» از ریشه «حَقَق» در اصل «أَحَقَّق» بوده است. «الضالین» که در اصل «ضالِّین» بوده اسم فاعل ثلاثی مجرد از ریشه «ضلل» و «الآخرین» اسم فاعل از ریشه «أَخْر» و «المُجْتَهِدین» اسم فاعل از باب افتعال است.

۵۹- گزینه‌ی (۳)

گزینه‌ی (۱): «مؤمن» اسم فاعل و «صَعَب» بر وزن «فَعْل» صفت مشبیه است لذا هر دو مشتق‌اند اما کلمه‌ی «وصول» مصدر ثلاثی مجرد و جامد است.

گزینه‌ی (۲): «علامة» اسم مبالغه و مشتق بوده و «مسائل» نیز جمع «مسئلة»، اسم مکان (یا مصدر میمی) و مشتق است. اما کلمه‌ی «وسيلة» جامد است.

گزینه‌ی (۳): «شجاع» و «جوعان» صفت مشبیه هستند و «مُسْتَوْحِش» اسم فاعل باب استفعال است و هر سه مشتق می‌باشد.

گزینه‌ی (۴): «مطلع» بر وزن «مَفْعَل» اسم زمان یا مکان و «أَقْبَح» اسم تفضیل است و هر دو مشتق‌اند. اما کلمه‌ی «سعادة» مصدر ثلاثی مجرد بوده و جامد است.

۶۰- گزینه‌ی (۲)

می‌دانیم که اسم تفضیل برای کلمات مذکر بر وزن «أَفْعَل» و برای کلمات مؤنث بر وزن «فُعْلَى» می‌آید. این قاعده در مورد حروف «د ن ی» به صورت «أدنی» و «دُنْیا» مشخص می‌شود.

توجه: «خیر» به معنی «بهتر» اسم تفضیل می‌باشد.

۶۱- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۳) کلمه «خیر» معنی اسم تفضیل می‌دهد نه مصدری و معنی عبارت این گزینه عبارت است از: «شما بهترین اَمّت بودید که به خاطر مردم خارج شدید.»

۶۲- گزینه‌ی (۳)

برای اسم تفضیل از افعال غیرمجرد ثلاثی، از مصدر منصوب پس از اسم تفضیل دیگری استفاده می‌شود، ص: اکثر اختصاراً

۶۳- گزینه‌ی (۲)

در گزینه‌ی (۲) کلمات همگی مشتق و از نوع «اسم فاعل، اسم مکان (ج: مدرسه)، اسم تفضیل و اسم فاعل (ج جاهل) هستند. گزینه‌ی (۱): «فتوة و معاملة» / گزینه‌ی (۲): «احسان» / گزینه‌ی (۴): «کتاب» جامدند و «شر» می‌تواند جامد یا مشتق باشد.

۶۴- گزینه‌ی (۲)

در بیان نوع کلمه باید ویژگی‌های ساختاری کلمه، مورد نظر قرار گیرد و نقش و اعراب کلمه در این مورد، بیان نمی‌شود. «کثیرة» بر وزن «فعيلة»، صفت مشبّهه مؤنث است.

۶۵- گزینه‌ی (۴)

زیرا اسم‌های مشتق آیه شریفه به ترتیب «الدنيا»: اسم تفضیل، «الآخرة»: اسم فاعل، «خیر»: اسم تفضیل (اصل آن اخیر و به معنی بهتر) و «أبقى»: اسم تفضیل است.

۶۶- گزینه‌ی (۲)

نکته: مصدرها همگی جامد هستند.

با توجه به این نکته، کلمات «تعلّم»، «عطاء»، «اجتهاد»، «ذکر» و «کتابة» که همگی مصدر هستند و در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) آمده‌اند جامد می‌باشند. کلمه «شارع» به معنی «خیابان» نیز جامد می‌باشد زیرا معنی وصفی ندارد. در گزینه‌ی (۲)، همه کلمات که به ترتیب اسم فاعل، صفت مشبّهه، اسم مکان و زمان، اسم فاعل (جمع عالم) می‌باشند، مشتق هستند.

۶۷- گزینه‌ی (۳)

گزینه‌ی (۱) اسم فاعل مجرد است. گزینه‌ی (۲) صفت مشبّهه است. گزینه‌ی (۴) اسم مفعول مجرد است. گزینه‌ی (۳) اسم مفعول باب افتعال است.

۶۸- گزینه‌ی (۲)

با توجه به معنای «مَغفور» (آمرزیده شده)، گزینه‌ی (۲) نادرست است.

۶۹- گزینه‌ی (۴)

«فقراء» جمع «فقیر»: صفة مشبّهة/ «مساکین» جمع «مسکین»: صفة مشبّهة / أهون: اسم تفضیل/ النبى: صفة مشبّهة / الدّنيا: اسم تفضیل/ مملوءة: اسم مفعول

۷۰- گزینه‌ی (۲)

«الارض والعقل» در گزینه‌ی (۱) و «الحکم» در گزینه‌ی (۳) و «اللغو و الامر» در گزینه‌ی (۴) جامدند.

۷۱- گزینه‌ی (۳)

گزینه‌ی (۴) و (۱) رنگ هستند (مذکر و مؤنث) و گزینه‌ی (۲) عیب است به معنای کور پس همگی صفت مشبّهه‌اند.

۷۲- گزینه‌ی (۱)

«أمانة» بر وزن فعالة و از اوزان صیغهی مبالغه است.

۷۳- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۲)، «آخَر»، اسم تفضیل است در گزینه‌ی (۳)، «رَبَّ و العَظِيم» صفت مشبَّه هستند. در گزینه‌ی (۴)، «المُجاهدون» اسم فاعل می‌باشد. اما در گزینه‌ی (۱) اسم مشتق وجود ندارد.

۷۴- گزینه‌ی (۲)

«الحُسْن و الجمال»: (نیکویی و زیبایی) جامد مصدری هستند. اما کلمه‌ی «آخَر» بر وزن أَفْعَل، اسم تفضیل است. «فَصِيح»، صفت مشبَّه است. کلمه‌ی «حَمراء» بر وزن «فَعلاء» بر رنگ دلالت می‌کند و مشتق و صفت مشبَّه است.

۷۵- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۲)، «فضيلة و عهد» جامد مصدری هستند. در گزینه‌ی (۳)، «معصية» جامد مصدری است. در گزینه‌ی (۴)، «رُجوع» جامد مصدری است.

۷۶- گزینه‌ی (۴)**معرب و مبنی****۷۷- گزینه‌ی (۲)**

در گزینه‌ی (۱): «أرسل» فعل ماضی و مبنی است. / گزینه‌ی (۳): «ألذی» اسم موصول و مبنی است. / گزینه‌ی (۳): نیز «أرسل» مبنی است.

۷۸- گزینه‌ی (۳)

کلمات مبنی در عبارت مورد سؤال عبارت‌اند از: فَ: حرف، فَتَحَ: فعل ماضی، هُ: ضمیر، وَ: حرف، قَالَ: فعل ماضی. (بنابراین در این جا فقط پنج کلمه‌ی مبنی داریم.)

۷۹- گزینه‌ی (۲)

(دیوان‌های الجداول و الخمائل و تبر و تراب متعلق به چه کسی است؟) از نظر معنی «من» اسم استفهام می‌باشد. اما در سه گزینه‌ی دیگر به ترتیب «موصول، شرط، موصول» می‌باشد.

۸۰- گزینه‌ی (۳)

اسم‌های مبنی شامل «ما - الذی - نا - ه - هذ» می‌باشند، با این توضیح که ضمائر و ما استفهام و اشارات جزء اسم محسوب می‌شوند کلمه «بعد» از ظروف معرب است.

۸۱- گزینه‌ی (۲)

در سایر گزینه‌ها کلمات «لَيْتَأَلَمَ - الْوَيْل - عِنْد» معرب می‌باشند.

۸۲- گزینه‌ی (۲)

«علی» از حروف است و حروف مبنی هستند. حال «علی» مبنی بر چیست؟

علی - إلی - متی و ... که مختوم به «آ» هستند، همه مبنی بر سکون‌اند چرا که «آ» ساکن ماقبل مفتوح است.

۸۳- گزینه‌ی (۳)

حرف آخر در حروف اصلی آن ساکن است و مبنی بر سکون می‌باشد.

توجه: ملاک در تشخیص علامت بناء در فعل آخرین حرف اصلی (لام الفعل) می‌باشد.

تشریح گزینه‌های نادرست: گزینه‌ی (۱) مبنی بر فتح است. / گزینه‌ی (۲) معرب است. / گزینه‌ی (۴) مبنی بر فتح است.

۸۴- گزینه‌ی (۴)

هَلْ حرف است و قَاتَلَ فعل ماضی و ما به هر صورتی که باشد مبنی هستند.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی (۱) «اله و تَعَلَّمَ» جزء هیچ‌یک از مبنیات نیستند. / گزینه‌ی (۲) «عِنْد» اسم است و معرب می‌باشد. / گزینه‌ی (۳): «لِيَعْلَمَ» امر غایب

است و مبنی نمی‌باشد.

تذکره: تنها صیغه‌های امر حاضر مبنی هستند.

۸۵- گزینه‌ی (۳)

با توجه به عبارت، اسم لای نفی جنس (میراث) مبنی بر فتحه و محلاً منصوب است.

۸۶- گزینه‌ی (۴)

گزینه‌ی (۱): سافرت (ص: مبنی علی السكون) / گزینه‌ی (۲): تطالعین (ص: معرب) / گزینه‌ی (۳): یکتین (ص: مبنی علی السكون)

۸۷- گزینه‌ی (۱)

هر سه کلمه‌ی گزینه‌ی (۱) مضارع و معرب هستند.

۸۸- گزینه‌ی (۲)

(نحن - نا - ما - هو) (۱) ک - نا / (۳) هما - الف / (۴) تلک - هی - التی

۸۹- گزینه‌ی (۳)

اجتهدت: فعل ماض و مبنی علی الفتح، یجتهدن: فعل مضارع للغائبات و مبنی علی السكون

۹۰- گزینه‌ی (۳)

علی: هر چند مبنی است ولی حرف می‌باشد نه اسم. دخل: هر چند مبنی است ولی فعل می‌باشد نه اسم.

۹۱- گزینه‌ی (۱)

* ترجمه‌ی عبارت «و حرص را ترک کن تا در راحتی زندگی کنی.»

أُترک: فعل امر، للمخاطب، مبنی بر سکون / تعیش: فعل مضارع، مجزوم (چون در جواب طلب آمده است) معرب، للمخاطب ...

۹۲- گزینه‌ی (۲)

فعل ماضی مبنی است و در فعل مضارع صیغه‌های جمع مؤنث مبنی هستند.

۹۳- گزینه‌ی (۳)

«عند و یشاهدون» در گزینه‌ی (۱) / «اللدان» در گزینه‌ی (۲) / «اللدین» در گزینه‌ی (۴) مبنی نمی‌باشند.

۹۴- گزینه‌ی (۲)

«اللتان، هذان، اللذان» مبنی نمی‌باشند.

۹۵- گزینه‌ی (۳)

در جمله داده شده، به ترتیب «هل، ال، فی، ال» مبنی بوده و بقیه کلمات معرب هستند.

۹۶- گزینه‌ی (۴)

«الی» که به «الف» ختم شده است، مبنی بر سکون می‌باشد. «ذهبت» که لام‌الفعل آن «ب» ساکن است، مبنی بر سکون می‌باشد. «لیذهب»

فعل مضارع مجزوم می‌باشد و اصلاً مبنی نیست (توجه شود که فعل‌های مضارع فقط در صیغه‌های جمع مؤنث مبنی می‌باشند). تنها گزینه‌ی

(۴) صحیح است زیرا «یذهب» صیغه جمع مؤنث غایب بوده و مبنی می‌باشد و علامت بناء آن روی لام‌الفعل «ب» بوده و ساکن است.

۹۷- گزینه‌ی (۲)

در گزینه‌ی (۱): «اللدین-کتاب»، در گزینه‌ی (۳): «مجالس» و در گزینه‌ی (۴): «جبل-لاتتکاسل» معربند.

۹۸- گزینه‌ی (۲)

کلمه‌ی «خیر» اسم لای نفی جنس و مبنی بر فتح است.

۹۹- گزینه‌ی (۴)

زیرا اسم بعد از «لا» نفی جنس معمولاً مبنی بر فتح و محلاً منصوب است.

۱۰۰- گزینه‌ی (۳)

در سایر گزینه‌ها، «يَخْرُجَانِ، تَحْسِبِينَ، يَجْلِسُونَ» معرب هستند. توجه کنید که فعل ماضی، فعل امر مخاطب و فعل مضارع مؤکد و صیغه‌ی ۶ و ۱۲ مضارع، مبنی هستند.

ضمیر

۱۰۱- گزینه‌ی (۴)

فعل مضارع مخصوص «أنتما»، فقط با «ت» آغاز می‌شود: تجلسان.

۱۰۲- گزینه‌ی (۳)

«ناجحون» جمع مذکر سالم است. پس «هُما» که بر مثنی دلالت دارد نمی‌تواند برای جای خالی مناسب باشد.

۱۰۳- گزینه‌ی (۷)

«نحن»، ضمیر متکلم مع‌الغیر و فعل ماضی آن، ذَهَبْنَا و شکونا است.

۱۰۴- گزینه‌ی (۴)

ضمایر به ترتیب: «هی مستتر» در فعل طلبت، ضمیر متکلم وحده «ی» بعد از «مساعدة» و «ها» بعد از دروس و «ت» در فعل «ساعتد» و «ها».

۱۰۵- گزینه‌ی (۷)

۱۰۶- گزینه‌ی (۳)

ضمایر متصل منصوب و مجرور اگر به اسم متصل شوند دارای نقش مضاف‌الیه و محلاً مجرور خواهند بود. بنابراین «ی» در «أختی» مضاف‌الیه و مجرور است. ضمایر متصل للرفع «ی» در افعال مضارع و امر صیغه للمخاطبة به‌کار برده می‌شود. بنابراین «ی» در «لا تجزعی»، فاعل و مرفوع است.

۱۰۷- گزینه‌ی (۷)

مبتدای مناسب برای خبر مفرد مشتق که یک اسم جمع مؤنث است باید یک ضمیر جمع مؤنث یا متکلم مع‌الغیر باشد.

۱۰۸- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۲) «ت»: ضمیر متصل مرفوعی / در گزینه‌ی (۳) «و»: ضمیر متصل مرفوعی / در گزینه‌ی (۴) «نحن»: مبتدا و محلاً مرفوع است.

۱۰۹- گزینه‌ی (۳)

ضمایر متصل للنصب أو للجر در گزینه‌های دیگر: نا، ک و هم

۱۱۰- گزینه‌ی (۱)

«إِعلَمَا» فعل مثنی مخاطب است.

۱۱۱- گزینه‌ی (۳)

«انتم لا تعلمون»

۱۱۲- گزینه‌ی (۴)

ضمیر مرجع دارد - مرجع ضمیر اگر مؤنث است باید ضمیر مؤنث آورد و اگر مذکر است باید مذکر آورد. مرجع ضمیر در این جمله «خزانة» است، پس گزینه‌ی (۴)، «ها» درست است که مفرد مؤنث است.

نکته‌ی درسی: ه: مفرد مذکر / هما: مثنی / هم: جمع مذکر / ها: مفرد مؤنث / هما: مثنی / هن: جمع مؤنث.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی (۱)، «هما» مخصوص مثنی است چه مذکر چه مؤنث. / گزینه‌های (۲)، «هم» مخصوص جمع مذکر است. / گزینه‌ی (۳)، «ک»

مخاطب است مفرد مذکر.

۱۱۳- گزینه‌ی (۴)

مرجع ضمیر «ه» در «أخذه» و «ذنبه» کلمه‌ی «الحيوان» است.

۱۱۴- گزینه‌ی (۳)

زیرا مرجع ضمیر «ه» لفظ جلاله «الله» و مرجع «الَّذِينَ» و ضمیر «هم» کلمه «عباد» می‌باشد که در این حالت ترجمه آن چنین است: «خداوند بندگان خود را که در کارشان اخلاص می‌ورزند دوست می‌دارد.»

۱۱۵- گزینه‌ی (۴)

۱۱۶- گزینه‌ی (۷)

۱۱۷- گزینه‌ی (۱)

ضمایر: ی، هم

۱۱۸- گزینه‌ی (۴)

«الضمیر المجرور» به معنی ضمیر مجروری، ضمیر «ه» در «علیه» می‌باشد که محلاً مجرور به حرف جرّ است. برای یافتن مرجع این ضمیر باید به این نکته دقت کنیم که هرگاه در جمله از موصول (در اینجا «ما») استفاده شود، باید بعد از آن ضمیری به‌عنوان «عائد» وجود داشته باشد که مناسب با موصول باشد. در اینجا نیز ضمیر «ه» مناسب با موصول «ما» می‌باشد و به آن برمی‌گردد.

۱۱۹- گزینه‌ی (۱)

«أنا» مبتدا «ت» در کتبتُ، فاعل و «ی» در معلّی، مضاف‌الیه «ت» در سالتُ فاعل، «ه» در سألته و «ها» در یدرسُها، مفعول به هستند.

۱۲۰- گزینه‌ی (۴)

نون در «خرجن» ضمیر متّصل مرفوعی است. کسره در «كَتَبْتَ» برای دفع التّقاء ساکنین آورده شده است.

۱۲۱- گزینه‌ی (۳)

«نا» در «ابانا» در نقش مضاف‌الیه، در «لنا» در نقش مجرور به حرف جرّ، در «ذُنوبنا» در نقش مضاف‌الیه، در «إِنّا» اسم آن و، در «كُنّا» اسم کان می‌باشد.

۱۲۲- گزینه‌ی (۴)

ضمایری که در این جمله به‌کار رفته‌اند، عبارت‌اند از:

أنت: ضمیر منفصل رفعی / «ت» در «اجْتَهَدْتَ»: ضمیر متّصل رفعی / «ک» در «دروسک»: ضمیر متّصل جرّی / «ی» در «إِعْتَزَلِي»: ضمیر متّصل رفعی / «ک» در «لک»: ضمیر متّصل جرّی / «هی»: ضمیر منفصل رفعی

۱۲۳- گزینه‌ی (۱)

گزینه‌ی (۱): «ک» از ضمایر متصل نصبی جرّی است و این ضمایر هرگاه به فعل متصل شوند، مفعول به خواهند بود. بنابراین «ک» منصوب است. / گزینه‌ی (۲): «هم» ضمیری است که به یک اسم «آیدی» متصل شده است، بنابراین مضاف‌الیه و مجرور است. / گزینه‌ی (۳): ضمیر «ک» به یک حرف مشبّهة بالفعل «أَنَّ» متصل شده است، بنابراین اسم آن بوده و منصوب.

تذکره: اعراب ضمایر محلّی است.

۱۲۴- گزینه‌ی (۱)

ضمیری که در جالی خالی دوم قرار می‌گیرد، باید متناسب با ضمیر اول باشد، لذا گزینه‌ی (۱) نادرست است.

۱۲۵- گزینه‌ی (۳)

برای «تعاونوا» با صیغه‌ی جمع مذکر به عنوان یک فعل ماضی می‌توان «هُم» یا «التَّامِيزُ» را به کار برد.

و نیز برای «تَعَاوَنُوا» با صیغه‌ی جمع مذکر به عنوان یک فعل امر مخاطب می‌توان «أَنْتُمْ» را به کار برد.

۱۲۶- گزینه‌ی (۴)

زیرا «هما» مثنی است ولی «طَلَّاب» جمع است. بقیه صحیح هستند.

۱۲۷- گزینه‌ی (۱)

چهار ضمیر داریم و فعل جمله‌ی «أَعْبُدُوا» متعدی و امر است ضمایر عبارت‌اند از «ی» در «أَرْضِی و اِیَّای»، «و» در «أَعْبُدُوا» و «-» بدل از ی در نقش مفعول در عبارت «فَاعْبُدُونِ» ضمناً نون در «فَاعْبُدُونِ» وقایه است زیرا فعل امر نون عوض رفع ندارد.

۱۲۸- گزینه‌ی (۳)

با کمی دقت می‌توان فهمید که «و» ضمیر متصل رفعی در نقش فاعل است و «نا» ضمیر متصل نصبی در نقش مفعول است.

۱۲۹- گزینه‌ی (۱)

«نَ وَ هُنَّ» متناسب با «هُنَّ»، «كَمْ» متناسب با «أَنْتُمْ» و «تَمْ و اِیَّاکُمْ» متناسب با «أَنْتُمْ» هستند.

۱۳۰- گزینه‌ی (۷)

در جای خالی اول آوردن ضمیر «هما» و «انتما» در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) صحیح است. زیرا مبتدا با خبر «معلمان» از نظر جنس و عدد مطابقت دارد، و در جای خالی دوم «فعل مثنی» نیاز است که فقط در گزینه‌ی (۲) وجود دارد و گزینه‌ی (۱) کاملاً اشتباه است و دو گزینه‌ی (۳) و (۴) جمع مذکر است.

۱۳۱- گزینه‌ی (۷)

زیرا «نا» همراه با اسم، مضاف‌الیه «سَيِّئَاتِنَا» است و با فعل ماضی در صورت ساکن بودن حرف ماقبل، فاعل «أَخْطَأْنَا» و همراه فعل مضارع و امر، مفعول است. «تَوَقَّأْنَا»

۱۳۲- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱): فاعل (صورت صحیح: مفعول به)، مفعول به (صورت صحیح: فاعل) / در گزینه‌ی (۲): مبتدا (صورت صحیح: مضاف‌الیه)، فاعل (صورت صحیح: مفعول به)، مضاف‌الیه (صورت صحیح: مجرور) / در گزینه‌ی (۴): منادی (صورت صحیح: مضاف‌الیه)، مضاف‌الیه (صورت صحیح: مجرور)، مفعول به (صورت صحیح: فاعل)

اسامی موصول

۱۳۳- گزینه‌ی (۷)

با توجه به این‌که اسم موصول در این عبارت باید با فعل بعد از خود مطابقت نماید، گزینه‌ی (۲) گزینه‌ی صحیح است. «الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ»

۱۳۴- گزینه‌ی (۷)

مَنْ در گزینه‌ی (۲)، مفعول به است و محلاً منصوب.

۱۳۵- گزینه‌ی (۴)

«مَنْ» مفعول به. اما در سه گزینه‌ی دیگر به ترتیب فاعل و مجرور به حرف جر و مضاف‌الیه است.

۱۳۶- گزینه‌ی (۷)

«الَّتِي» پاسخ درست است چرا که اسم موصول برای «أُمُّ» که مفرد مؤنث است، «الَّتِي» است که موصول خاص است.

۱۳۷- گزینه‌ی (۳)

دروس، جمع غیرانسان است و برای آن موصول «مفرد مؤنث» به کار می‌رود.

۱۳۸- گزینه‌ی (۷)

(آیا کسی که جرمش کوچک است با کسی که جرمش بزرگ است برابر است؟) من: فاعل می‌باشد در حالی که در گزینه‌های دیگر مفعول و

منصوب است.

گزینه‌ی (۱): عاقل کسی را که در گمراهی بود از باطل دور می‌کند. / گزینه‌ی (۳): ما کسی را که دست سخاوتمندی دارد احترام می‌کنیم. /
گزینه‌ی (۴): ای فرزندانم! کسی را که دوست می‌داری با بدی به او سرزنش مکن!

۱۳۹- گزینه‌ی (۴)

با توجه به اسم اول جمله که مثنی مؤنث است، فقط گزینه‌ی (۴) که هم اسم موصول وهم فعل بعد از آن برای مثنی مؤنث است، صحیح می‌باشد.

۱۴۰- گزینه‌ی (۱)

۱۴۱- گزینه‌ی (۳)

کلمات مبنی اعراب محلی دارند.

۱۴۲- گزینه‌ی (۱)

معنی جمله «به کسی که تو را می‌آموزد که چگونه آن‌چه را که داری انفاق کنی، احترام بگذار».

۱۴۳- گزینه‌ی (۴)

معنی جمله «اما پیامبر (ص) چیزی نزدش نبود تا قرضش را بپردازد»

۱۴۴- گزینه‌ی (۲)

«عَلِّمُوا» جمع است. اسم موصول عام «مَنْ» مناسب آن است، که برای تمام افراد انسان (دارای عقل) به‌کار می‌رود.

۱۴۵- گزینه‌ی (۳)

«الَّذِينَ» چون «جمع» است نادرست است و به جای آن «الَّذِينَ» صحیح است که مثنی می‌باشد.

۱۴۶- گزینه‌ی (۳)

«الطَّلَاب» جمع مذکر بوده و موصول «الَّذِينَ» برای آن آورده می‌شود. «المسائل» نیز به دلیل آن که جمع غیرعاقل است، از موصول مفرد مؤنث برای آن استفاده می‌شود.

۱۴۷- گزینه‌ی (۳)

«مَنْ و ما» موصولات عام هستند و برای تمامی جنس‌ها و عددها قابل استفاده‌اند البته به شرط آن که به معنی عبارت لطمه‌ای وارد نشود. از این نظر گزینه‌ی (۳) نادرست است.

۱۴۸- گزینه‌ی (۳)

با توجه به این که «الطَّالِبَان» مؤنث و مثنی و مرفوع (با «ان» رفعی مثنی شده است) می‌باشد، موصول آن نیز باید همین‌گونه باشد. موصول «اللَّتَان» که مثنی «الَّتِي» و مؤنث و مرفوع (با «ان» رفعی مثنی شده است) است، صحیح می‌باشد. با توجه به این که اسم اشاره‌ای که بعد از حرف جاره، «ب» به‌کار می‌رود، اولاً باید مجرور باشد و ثانیاً دارای عطف بیان «الجائزَتین» می‌باشد، که مثنی و مؤنث است. لذا «هاتین» صحیح است.

۱۴۹- گزینه‌ی (۴)

کلمه «مَنْ» در گزینه‌های (۱) و (۳) و کلمه «ما» در گزینه‌ی (۲)، اسم موصول می‌باشند اما کلمه «ما»ی موجود در گزینه‌ی (۴) باعث مجزوم شدن افعال گردیده و به جمله ساختار شرط بخشیده و در نتیجه، «ما»ی شرطیه می‌باشد. (کلمه‌ی «مِنْ» در این گزینه از حروف جر می‌باشد).

۱۵۰- گزینه‌ی (۴)

العاجز صفت برای انسان است و «مَنْ» برای انسان به‌کار می‌رود.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی (۱): برای غیرانسان است. / گزینه‌ی (۲): برای مفرد مؤنث است. / گزینه‌ی (۳): برای جمع مؤنث است.

۱۵۱- گزینه‌ی (۳)

مَنْ مضاف‌الیه است و چون مبنی است محلاً مجرور می‌شود.

۱۵۲- گزینه‌ی (۷)

فاعل، نحن مستتر است و نیز «مَنْ و ما» موصول عام یا مشترک محسوب می‌شوند.

۱۵۳- گزینه‌ی (۳)

فعل جای خالی به «مَنْ» برمی‌گردد که موصول عام است. لذا فعل باید به صورت غایب ولی به هر صیغه‌ای بیاید. اما به صیغه‌ی متکلم نمی‌آید. پس گزینه‌ی (۳) نادرست است. معنای عبارت با گزینه‌ی (۳) کاملاً نادرست می‌شود: «احسان کن به کسی که حرفی را به تو آموخت.»

لازم و متعدی

۱۵۴- گزینه‌ی (۷)

(اکنون وقت برگزاری مراسم بزرگداشت فرا رسیده است.) «حان» لازم است در حالی که افعال سه گزینه‌ی دیگر «انتخب، وفر، ساعد» همگی متعدی هستند.

۱۵۵- گزینه‌ی (۴)

یندفع: رهسپار می‌شود (می‌شوند)، فعل لازم است.

۱۵۶- گزینه‌ی (۳)

(خوشحال گردد...) گزینه‌ی (۳): شخص ثروتمند کودکان را هنگامی که آن‌ها کمک نمود. / گزینه‌ی (۱): پدر از موفقیت فرزندش در زندگی (!) / گزینه‌ی (۲): تسلیم نمی‌شود در برابر سختی‌های حیات (!) / گزینه‌ی (۴): دل‌های بینوایان را از احسان‌های مومنان (!)

۱۵۷- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱) تَقَرَّبُ از باب تفعیل است به معنی نزدیک می‌کند که متعدی است. در گزینه‌ی (۲) و (۴) افعال لازم با حروف جاره متعدی شده‌اند. / در گزینه‌ی (۳) «يَسْتَعِدُّ» به معنی آماده می‌شود لازم است.

۱۵۸- گزینه‌ی (۷)

کلمه‌ی جا افتاده فعل متعدی است که باید مفهوم جمله را کامل کند. (نیکی، زشتی را می‌برد) برای متعدی کردن به باب افعال می‌بریم. چون «الحسنة» مؤنث است، پس فعل مضارع باب افعال از ریشه‌ی «ذَهَبَ» و در صیغه‌ی ۴ به‌کار برده می‌شود. «تَذْهَبُ»

۱۵۹- گزینه‌ی (۷)

«فاز» یعنی «رستگار شد» لازم است و بقیه متعدی می‌باشند خاف: ترسید، ذاق: چشید، نال: به‌دست آورد.

۱۶۰- گزینه‌ی (۳)

زیرا دو فعل «أَفْلَحَ و أَسْرَعَ» اگرچه در باب افعال می‌باشند اما استثنائاً لازم می‌باشند و معنی آن‌ها به ترتیب «رستگار شد، شتافت» می‌باشد.

۱۶۱- گزینه‌ی (۳)

تَهَيَّأت: آماده شد، نَجَسْتُ: می‌نشینم / يَدْخُلُ: وارد می‌شوند که در گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) آماده‌اند همگی لازم هستند و نیازی به مفعول ندارند اما «لَا تَأْكُلُوا»: نخورید و «يُحَرِّمُ»: حرام می‌کند در گزینه‌ی (۳) نیاز به مفعول دارند بنابراین متعدی‌اند.

۱۶۲- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) افعال «يَأْمَلُ، اِشْتَرَيْتَ وَ اُحْمِدُ» افعال متعدی بوده و مفعول آن‌ها به ترتیب «أَنْ يَهْدَا، هذه و الله» می‌باشند.

۱۶۳- گزینه‌ی (۱)

فعل‌های باب «تفاعل» غالباً لازم هستند و بر همین اساس، فعل‌های «تَقَاتَلَ» و «تَكَاتَبَ» که در گزینه‌های دوم و سوم آمده‌اند و به ترتیب به معنای «با هم جنگیدند» و «با هم نامه‌نگاری کردند» می‌باشند، لازم هستند. در گزینه‌ی چهارم نیز فعل «هَاجَرَ» به معنای «مهاجرت کرد» لازم است. تنها در گزینه‌ی اول هر دو فعل متعدی‌اند که به ترتیب به معنای «پرداخت» و «دفاع کرد» می‌باشند.

۱۶۴- گزینه‌ی (۳)

فعل‌های «انكسرت»، «تواضع» و «نام» به معنای «شکست»، «فروتنی کرد» و «خوابید» می‌باشند که با توجه به معنی جمله، همگی لازم هستند و فاعل‌های آن‌ها به ترتیب «الزجاجة»، «المومن» و «الطالب» می‌باشند. فعل «قاتل» از باب «مفاعلة» متعدی بوده و مفعول می‌گیرد و در این سوال، مفعول آن کلمه «العدو» است. معنی «قاتل العدو» به صورت مقابل است: «(او) با دشمن جنگ کرد».

۱۶۵- گزینه‌ی (۳)

گزینه‌ی (۱): فعل «لايلق» به معنی «شایسته نمی‌باشد» فعل لازم است و احتیاج به مفعول ندارد. / گزینه‌ی (۲): فعل «ذَهَبْتُ» به معنی «رفت» فعل لازم بوده و احتیاجی به مفعول ندارد. / گزینه‌ی (۳): فعل «أَحْسِنُ» به معنی «نیکی کن» فعل لازم است ولی فعل «عامل» به معنی «رفتار کن» (امر باب مفاعله) متعدی بوده و مفعول آن ضمیر «هما» است. / گزینه‌ی (۴): دو فعل «تجری» به معنی «می‌وزد» و «اتشتهی» به معنی «تمایل ندارد» هر دو لازم بوده و مفعول ندارد.

۱۶۶- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱): «بهتدی»: (هدایت می‌شود) فعل لازم است و احتیاجی به مفعول ندارد.
در گزینه‌ی (۲): هر دو فعل «أَعِيشُ» (زندگی می‌کنم) و «بَقِيتُ» (باقی‌ماندی) احتیاجی به مفعول ندارند پس لازم‌اند.
در گزینه‌ی (۳): فعل «تَعَرَّفُ» (می‌داند) نیاز به مفعول دارد بدین معنی که باید بدانیم «چه چیزی را» می‌دانند؟ که جواب این سؤال مفعول را مشخص می‌سازد و مفعول در این جا بقیه‌ی جمله است. پس فعل «تعرف» متعدی است.
در گزینه‌ی (۴): فعل «بَقِيتُ» (ماندم) نیازی به مفعول ندارد و لازم است.

۱۶۷- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به ترتیب فعل‌های «غَرَسَ» به معنای «کاشت»، «جَعَلْنَا» به معنای «قرار دادیم»، «يَهْدُونَ» به معنای «هدایت می‌کنند» و «يَلْغُ» به معنای «به ... رسید» متعدی می‌باشند. اما در گزینه‌ی (۳) فعل «حَزَنَ» به معنای ناراحت شد، لازم می‌باشد و به «مفعول به» نیاز ندارد.

۱۶۸- گزینه‌ی (۴)

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه‌ی (۱): «تَعَرَّفُ»: فعل مضارع ثلاثی مجرد از ریشه‌ی «ع ر ف» و در صیغه‌ی «مفرد مؤنث غایب» یا «مفرد مذکر مخاطب» می‌پردازیم. معنی: «می‌داند» (آن یک زن)، یا «می‌دانی» (تو یک مرد). با توجه به معنی این فعل «متعدی» می‌باشد.
گزینه‌ی (۲): «لَا تُزِغُ»: فعل «تُزِغُ» در اصل به صورت «تُزِغُ» بوده است که با آمدن «لا» ی نهی، مجزوم شده و حرف عله به سبب التقاء الساکنین حذف شده است. این فعل از باب «إفعال» می‌باشد و همان‌طور که می‌دانیم باب «إفعال» برای متعدی کردن فعل‌ها، مورد استفاده قرار می‌گیرد. معنی «لَا تُزِغُ» «گمراه نکن» می‌باشد.

گزینه‌ی (۳): «عَلَّمَ» بر وزن «فَعَّلَ»، ماضی باب «تفعیل» می‌باشد. (از باب «تفعیل» هم برای متعدی کردن افعال استفاده می‌شود) معنی

«عَلِمَ» (یاد داد) می‌باشد.

گزینه‌ی (۴): «فاز» فعل ماضی ثلاثی مجرد از ریشه‌ی «ف و ز» و به معنای «موفق شد، رستگار شد» می‌باشد. این فعل (با توجه به معنای آن) لازم است.

ثلاثی مزید و ثلاثی مجرد

۱۶۹- گزینه‌ی (۱)

أَدَيْتُ وَ تَحَدَّثْتُ، دو فعل مزید هستند.

۱۷۰- گزینه‌ی (۲)

أَتَتْنِ يَبَادِرْنِ (ص: تبادرن: للمخاطبات)

۱۷۱- گزینه‌ی (۴)

یزلزل (حروف اصلی آن «زلزل» است و فعل رباعی مجرد) اما افعال سه گزینه‌ی دیگر مزید هستند. يُحِبُّ (باب إفعال، «ح ب ب»)/ يُطِيعُ (باب إفعال، «باب إفعال، «ط و ع»)/ نَجَادُلُ (باب مفاعله، «ج د ل»)

۱۷۲- گزینه‌ی (۲)

فعل «تَعَارَضَا» می‌تواند به سه شکل تحلیل صرفی شود:

گزینه‌ی (۱): فعل ماضی - غائبین - باب تفاعل / گزینه‌ی (۲): تَعَارَضَا: امر حاضر «تَتَعَارَضَانِ» ← تَعَارَضَا للمخاطبتین. / گزینه‌ی (۳): امر حاضر «تَتَعَارَضَانِ» ← تَعَارَضَا للمخاطبتین.

۱۷۳- گزینه‌ی (۳)

قَصَدْتُ، مجرد است اما افعال: أَفْرَغُ، نَوَّرُ، نُرْسِلُ، مزید هستند. أَفْرَغُ: امر باب افعال، نَوَّرُ: امر باب تفعیل و نُرْسِلُ: مضارع باب افعال هستند.

۱۷۴- گزینه‌ی (۴)

۱۷۵- گزینه‌ی (۳)

بقیه فعل‌ها امر هستند.

۱۷۶- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۱)، أَفْرَغُ: فعل امر ثلاثی مزید از باب افعال، و فاعل آن أنت مستتر است.

۱۷۷- گزینه‌ی (۲)

فعل‌های مزید عبارت‌اند از: اِسْتِيقَظَ - نَوَّضًا - هَيَّاَ که همگی فعل ماضی بوده و به ترتیب از باب «استفعال»، «تفعیل»، «تفعیل» می‌باشند.

۱۷۸- گزینه‌ی (۳)

يَهْرَبُونَ مجرد است و بقیه فعل‌ها در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به ترتیب «فعل امر باب افعال»، «فعل امر باب تفعیل» و «فعل ماضی باب تفعیل» می‌باشند.

۱۷۹- گزینه‌ی (۱)

«أَكْرَمِي» فعل امریست که دارای «الف مفتوح» در ابتدای آن می‌باشد. تنها، فعل‌های امر باب افعال دارای «الف مفتوح» در ابتدا می‌باشند. بنابراین «أَكْرَمِي» فعل امر از باب افعال است و در صیغه‌ی مفرد مؤنث مخاطب، از ریشه‌ی «ك ر م» می‌باشد. «عاملی» فعل امر ساخته شده از فعل مضارع «تُعَامِلِينَ» می‌باشد که این فعل از باب مفاعلة است. «عاملی» فعل امر از صیغه‌ی مفرد مؤنث مخاطب و از ریشه‌ی «ع م ل» می‌باشد.

۱۸۰- گزینه‌ی (۷)

امر باب مفاعله برای مفرد مونث مخاطب بر وزن «فاعِلِی» می‌آید. پس می‌شود: حَاسِبِی.

۱۸۱- گزینه‌ی (۳)

«استماع» که حروف اصلی آن «س م ع» می‌باشد، از باب افتعال است. «انتصار» نیز از باب افتعال است. «تَنَزَّلُ» از باب تفعُّل است و «تَكَاتَبُ» از باب تفاعل می‌باشد.

۱۸۲- گزینه‌ی (۳)

۱۸۳- گزینه‌ی (۱)

أَسْتَمِعُ: مضارع از باب افتعال و از ریشه‌ی «سمع». / در گزینه‌های دیگر به ترتیب: إِسْتَقَامُ و إِسْتَفَادُ و أَسْتَغْفِرُ و یَسْتَجِیِبُ، از باب استفعال هستند.

۱۸۴- گزینه‌ی (۱)

أَسْرِعُوا فعل امر مخاطب از باب افعال است. درست افعال گزینه‌ها به ترتیب عبارت‌اند از: تَبَّتْ - أَنْظَرُ - اِسْتَعْلُوا.

۱۸۵- گزینه‌ی (۳)

اِنْتَصَرَ يَنْتَصِرُ انتصار، از باب افتعال است.

۱۸۶- گزینه‌ی (۴)

اِسْتَرَّ: از ریشه‌ی «ستر» از باب افتعال است. / تَعَلَّمَ: ماضی باب تفعُّل / اَنْتَجَ: از ریشه‌ی «نتج» ماضی باب افعال است / اِتَّبَعَ: از ریشه‌ی «تبع» بر وزن «اِفْتَعَلَ» می‌باشد.

۱۸۷- گزینه‌ی (۱)

«أَحْسَنَ»: ماضی باب افعال و «صَافَحَ»: ماضی باب مفاعله است که امر آن‌ها به ترتیب بر وزن «أَفْعِلْ - فاعِلْ» است.

۱۸۸- گزینه‌ی (۳)

«اِسْتَمِعَنَ» فعل امر از ریشه‌ی «سمع» مِّن باب «افتعال» بر وزن «اِفْتَعِلَنَ» می‌باشد.

۱۸۹- گزینه‌ی (۳)

«یستوی» دارای ریشه‌ی «س و ی» و از باب افتعال است. «استترن» دارای ریشه‌ی «س ت ر» و از باب افتعال است. «یستمع» دارای ریشه‌ی «س م ع» و از باب افتعال است. «استقلَّ» دارای ریشه‌ی «قَلَّ» و از باب استفعال است.

۱۹۰- گزینه‌ی (۱)

تَعَلَّمَنَ، باب تَعْلَل می‌باشد. سه حرف اصلی «اَتَّبَعَ»، «ت ب ع» می‌باشد که به باب افعال رفته است. سه حرف اصلی «اَنْتَجَ»، «ن ت ج» می‌باشد که به باب افعال رفته است. سه حرف اصلی «یستمعون»، «س م ع» می‌باشد که به باب افتعال رفته است.

۱۹۱- گزینه‌ی (۴)

«اَكْرَمَنَ» فعل امر باب افعال در صیغه‌ی ۱۲ و «لَا تَحْزَنُ» فعل نهی ثلاثی مجرد در صیغه‌ی ۷ و «جاهدوا» فعل امر باب مفاعله در صیغه‌ی ۹.

۱۹۲- گزینه‌ی (۴)

در گزینه‌ی (۱) «كَلَّمْتُ» ماضی باب تفعیل / در گزینه‌ی (۲) «أَرْسَلْنَا» ماضی صیغه‌ی ۱۴، باب افعال / در گزینه‌ی (۳) «بَلَغُ» فعل امر باب تفعیل است.

۱۹۳- گزینه‌ی (۷)

در گزینه‌ی (۱) لَنَسْمَعُ از ریشه‌ی «س م ع» در باب افتعال / در گزینه‌ی (۲) «أَنْ تَنْهَزُوا» از ریشه‌ی «ن ه ز» در باب افتعال و در گزینه‌ی (۳) «اِنْتَصِرَ» از ریشه‌ی «ن ص ر» در باب افتعال / در گزینه‌ی (۴) «تَعَاوَنُوا» از ریشه‌ی «ع و ن» در باب تفاعل است.

۱۹۴- گزینه‌ی (۷)

یَسْتَوِيَان، مضارع من باب افتعال، و در سه گزینه‌ی دیگر: يَسْتَعْمَل، اِسْتَقْبَل، اِسْتَيْقِظِي، همگی از باب استفعال هستند.

۱۹۵- گزینه‌ی (۱)

«أَرْسَل، يُحَارِبُوا، جَرَّبَ» افعال باب‌های (افعال - مفاعله - تفعیل) هستند که همگی دارای یک حرف زائد هستند.

۱۹۶- گزینه‌ی (۷)

يَسْجُدَان: فعل مجرد است، سَجَدَ - يَسْجُدُ - هیچ‌یک از باب‌ها نیست. ولی در گزینه‌های دیگر: أَرْسَلْنَا باب افعال است، تُكَذِّبَان باب تفعیل است، أَفْرِغْ امر باب افعال است.

۱۹۷- گزینه‌ی (۳)

حروف اصلی آن «نقم» است در باب افتعال این فعل حاصل می‌شود نه باب انفعال. راه‌حل دیگر: فعلی که با «انت» شروع شود معمولاً از باب افتعال می‌باشد نه انفعال.

۱۹۸- گزینه‌ی (۱)

۱۹۹- گزینه‌ی (۷)

«راقبوا» با صیغه راجع (للمخاطبات) تطبیق نمی‌کند.

۲۰۰- گزینه‌ی (۳)

این فعل، بر وزن أَفْعِلْ و امر باب افعال است.

۲۰۱- گزینه‌ی (۳)

فعل‌های مزید عبارتند از: أَقْبَلَ - اِسْتَقْبَلَ - عَلَّقَ.

۲۰۲- گزینه‌ی (۴)

زیرا «أَتْنَن» برای صیغه‌ی ۱۲ می‌باشد ولی فعل جمله برای صیغه‌ی ۶ می‌باشد.

۲۰۳- گزینه‌ی (۱)

«أَنْزِلُوا» فعل امر برای جمع مذكر مخاطب است. / انزلوا، فعل جمع مذكر غایب و ماضی است.

۲۰۴- گزینه‌ی (۷)

أَخْرَجْنِ: فعل امر از باب افعال است.

۲۰۵- گزینه‌ی (۷)

فعل ماضی و مضارع مناسب برای «انتما» به ترتیب «اِسْتَضَعَفْتُمَا، تَسْتَضَعِفَان» و فعل ماضی و مضارع مناسب برای «انتن» به ترتیب «اِسْتَضَعَفْتَن، تَسْتَضَعِفْن» می‌باشد.

۲۰۶- گزینه‌ی (۳)

«أَسْلَمْتُ» صیغه ۱۳ ماضی باب افعال، «ما شاهدتُ» ماضی منفی صیغه ۱۳ باب مفاعله، «كَلَّمْتُ» صیغه ۱۳ ماضی باب تفعیل هستند.

۲۰۷- گزینه‌ی (۱)

«جاهدی» فعل امر صیغه‌ی دهم از باب افعال است. «اِنْتَقَمْنَا» و «اِسْتَمَعْنَا» فعل ماضی متکلم مع‌الغیر از ریشه‌ی «نقم» و «سمع» می‌باشند، بنابراین از باب افتعال هستند.

۲۰۸- گزینه‌ی (۷)

«يَنْتَصِرُ» از ریشه «نصر» بوده و بر وزن «يَفْتَعِلُ» می‌باشد. بنابراین فعل مضارع باب افتعال است.

۲۰۹- گزینه‌ی (۴)

وزن دیگر مصدر باب مفاعله، «فَعَال» است. مانند: «خِلَاف: مُخَالَفَة»

۲۱۰- گزینه‌ی (۴)

در سایر گزینه‌ها: یَمْكُنُ (إفعال)، یَشْتَغِلُ (إفتعال)، غَيْرَ (تفعیل) ثلاثی مزید هستند. در گزینه‌ی (۴) «تَعْرِفُ و أَعْرِفُ» ثلاثی مجردند.

۲۱۱- گزینه‌ی (۲)

این فعل، معرب نمی‌باشد. سایر گزینه‌ها صحیح هستند.

۲۱۲- گزینه‌ی (۴)

«تَحَدَّثُوا» مبنی است (افعال امر و ماضی، مبنی هستند).

۲۱۳- گزینه‌ی (۲)

«أُخْرِجُ» امر است از «خَرَجَ - يَخْرُجُ» که مجرد است. اما بقیه‌ی افعال از باب افعال هستند. «أُخْرِجُ» مضارع متکلم و حده، «أُخْرِجُ»: ماضی مجهول، «أُخْرِجُ»: امر، للمخاطب می‌باشند.

۲۱۴- گزینه‌ی (۳)

«يَهْرُبُونَ» مجرد است، اما فعل‌های سایر گزینه‌ها، همگی مزید هستند.

۲۱۵- گزینه‌ی (۳)

همزه‌ی امر در باب افعال، مفتوح است و حرکت عین‌الفعل نیز فتحه دارد. ضمناً صیغه‌ی خواسته شده، جمع مذکر مخاطب است.

۲۱۶- گزینه‌ی (۲)

در جای خالی به فعل متعدی نیاز است تا معنای جمله کامل شود و این فعل باید مفرد مذکر غایب باشد. لذا فقط فعل «أَذْهَبَ» به معنی «برَد» برای جای خالی مناسب است. فعل‌های «ذَهَبَ و يَذْهَبُ» لازم هستند و فعل «أَذْهَبْتُ» مؤنث است.

۲۱۷- گزینه‌ی (۳)

فعل «أَقْدِرُ» ثلاثی مجرد است اما فعل‌های «غَيْرَ، كَلَمْتُ، أَخْرِجُ» در سایر گزینه‌ها، ثلاثی مزید هستند.

۲۱۸- گزینه‌ی (۱)

۲۱۹- گزینه‌ی (۲)

«اجْتَنِبُوا» امر حاضر است پس ضمیر آن «هم» نمی‌شود. و «انتم» (صیغه‌ی ۹) می‌باشد.

۲۲۰- گزینه‌ی (۲)

حروف اصلی «ع - ل - م» مفرد مذکر غایب ماضی باب تفعّل تَعَلَّمَ

تَعَلَّمَ متنی مذکر: تَعَلَّمَا [درستی گزینه‌ی (۱)]
متنی مؤنث: تَعَلَّمْنَا [ردّ گزینه‌ی (۲)]

حروف اصلی «ع - ل - م» مفرد مذکر مخاطب مضارع باب تفعّل تَتَعَلَّمُ

تَتَعَلَّمُ متنی مذکر: تَتَعَلَّمَانِ امر ← تَعَلَّمَا [درستی گزینه‌ی (۳)]
متنی مؤنث: تَتَعَلَّمَانِ امر ← تَعَلَّمَا [درستی گزینه‌های (۳) و (۴)]

۲۲۱- گزینه‌ی (۱)

ملاک و اساس برای تشخیص تعداد حروف زائد باب‌های ثلاثی مزید، اولین صیغه‌ی ماضی (مفرد مذکر غایب ماضی) آن‌ها است و چون اولین صیغه‌ی ماضی باب مفاعله بر وزن «فَاعَلَ» می‌باشد، واضح است که تنها یک حرف زائد «الف» دارد.

«تُكْرَمُ» از باب افعال است و همزه‌ی امر آن باید مفتوح باشد. «أَكْرَمُ»

فعال مصدر فرعی، باب مفاعلة است.

«تَصَدَّقُوا» هم ماضی است و هم امر پس فقط «نحن» با فعل، تناسبی ندارد.

فعل مضارع از باب افتعال از ریشه‌ی «فَخَرَّ» است.

افعال مضارع در باب تفاعل دارای یکی از حروف مضارع «ی - ت - ا - ن» و به دنبال آن حرف «ت» می‌باشند حال آن‌که در فعل «تَنَالُوا» تنها یک حرف «ت» به چشم می‌خورد، پس این فعل نمی‌تواند در باب تفاعل به کار رفته باشد [رد گزینیه‌های (۱) و (۳)].

از سوی دیگر اولین صیغه‌ی مضارع «تُنْفِقُونَ» بر وزن «یَفْعُلُ» و از باب افعال است [رد گزینیه‌ی (۴)].

«استمر» به علت مشدد بودن حرف آخرش، شش حرفی است حال آن که ماضی باب افتعال باید پنج حرفی باشد.

«تَكَاتَبُوا» را می‌توان امر و یا ماضی گرفت اما «اَنْتَصَرُوا»، ماضی باب افتعال است از «نَصَرَ».

۲۲۹- گزینہ (۲)

در گزینۀ (۱): اَنْتَ نَاجِحَةٌ (یک جمله‌ی مستقل) - مَادَمْتُ تَجْتَهِدِينَ (یک جمله‌ی اسمیه + یک جمله‌ی فعلیه که نقش خبر را دارد.) / در گزینۀ (۲): جَرَى وَرَائِكَ (یک جمله‌ی فعلیه) - لَمَّا كُنْتَ ذَاهِبًا (یک جمله‌ی اسمیه) / در گزینۀ‌های (۳) و (۴): کل عبارت یک جمله کامل است که در داخل آن: يَكُونُ قَدْ اشْتَرَى الْكِتَابَ (یک جمله‌ی اسمیه + جمله‌ی فعلیه که خبر یکون است.) - يَكُونُونَ قَدْ عَمِلُوا الْمَوْضُوعَ (یک جمله‌ی اسمیه + جمله‌ی فعلیه که خبر فعل ناقصه است.) - بنابراین در این عبارت ۲ جمله داخل یک جمله وجود دارد که جمعاً سه جمله می‌شود.

نوع جمله اسمیه و محلاً مرفوع

این جمله را نیز به صورت زیر می توان ترکیب کرد:

لها: خبر مقدم، شبه جمله از نوع جار و مجرور و محلاً مرفوع. / خمس: مبتدای (نکره) موخر و مرفوع. / قم: مضاف الیه و مجرور (معدود) / عالیة: نعت (صفت) و بالتبع مجرور

با توجه به آنچه گفته شد، عبارت داده شده، متشکل از دو جمله اسمیه است که در یکی، خبر از نوع جمله اسمیه بوده و در دیگری خبر از نوع شبه جمله است.

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه‌ی (۱): «این» که از اسامی «استفهام» است باید قبل از کلمه مورد پرسش قرار گیرد (حروف و اسماء استفهام در ابتدای جمله

می‌آیند). صورت صحیح: «أین الکتاب؟» / گزینه‌ی (۲): اولاً «الشجرة» که مضاف‌الیه «فوق» بوده باید «مجرور» شود، ثانیاً هرگاه مبتدا نکره باشد و خبر شبه‌جمله، جای مبتدا و خبر باید عوض شود. صورت صحیح: «فوق الشجرة طائرٌ» / گزینه‌ی (۳): جمله صحیح است (الکذب: مبتدا و مرفوع، آفة: خبر و مرفوع). / گزینه‌ی (۴): «المهذب» که «خبر» برای مبتدای «الطالبة» است به دلیل «مشتق» بودن (اسم «مفعول» از باب «تفعیل») باید «جنس» و «تعداد» از «مبتدا» تبعیت کند، به همین دلیل، باید به شکل «المهذبة» به کار رود.

۲۳۲- گزینه‌ی (۳)

عبارات موجود در گزینه‌ها، جمله اسمیه می‌باشند که متشکل از مبتدا و خبر هستند. مطلب وجود در این سوال آن است که: «هرگاه خبر مشتق و مفرد باشد باید در جنس و عدد از مبتدا تبعیت کند».

در گزینه‌ی (۳)، خبر صفت مشبهة و مشتق است، لذا باید در جنس و عدد از کلمه «الحیاء» پیروی کند، در حالی که این مورد رعایت نشده است، زیرا خبر مونث برای مبتدای مذکر آورده شده است.

۲۳۳- گزینه‌ی (۱)

«ما» در این گزینه حرف نفی و جمله «أطلب...» فعلیه می‌باشد.

۲۳۴- گزینه‌ی (۱)

خبر هرگاه مفرد مشتق و یا فعل باشد باید در جنس و عدد از مبتدا پیروی کند. در نتیجه در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) به ترتیب باید «واجبة»، «تقرب» و «مجهولة» استفاده شود.

غذاء: خبر مفرد جامد است و احتیاج به مطابقت با مبتدا ندارد.

۲۳۵- گزینه‌ی (۲)

خبر این گزینه شبه‌جمله است و خبر شبه‌جمله نیازی به مطابقت با مبتدا ندارد. در گزینه‌ی (۱) «حاضر» خبر مفرد مشتق است پس باید در جنس از مبتدا تبعیت کند یعنی «حاضرة» صحیح است. در گزینه‌های (۳) و (۴) هم به همین دلیل باید «جملة» و «حاضرون» آورده شود.

۲۳۶- گزینه‌ی (۴)

در گزینه‌ی (۴) «عاقِلین» نادرست است، زیرا خبر «أَن» بوده و باید مرفوع باشد، بنابراین «عاقِلون» صحیح است.

۲۳۷- گزینه‌ی (۴)

(الاستسلام) مبتدا مرفوع، و (لایلیق) جمله فعلیه خبر محلاً مرفوع می‌باشد.

۲۳۸- گزینه‌ی (۴)

در ترتیب کلمات داده شده دو مورد مهم می‌باشد:

اولاً صفت «الساعية» مربوط به «الطالبة» می‌باشد و در جمله‌ی صحیح باید به «الطالبة» نسبت داده شود و به صورت «الطالبة الساعية» بیاید. ثانیاً «القرآن» مفعول فعل «تقرأ» می‌باشد و نمی‌تواند پیش از آن قرار گیرد.

این نکات در گزینه‌ی (۴) به‌طور صحیح رعایت شده است.

۲۳۹- گزینه‌ی (۱)

براساس مطابقت خبر با مبتدا فقط گزینه‌ی اول صحیح است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی (۲): هرگاه، فاعل اسم ظاهر باشد فعل جمله باید مفرد باشد «یهب» صحیح است. / گزینه‌ی (۳): به دلیل معرفه بودن صفت موصوف باید معرف باشد «المقاتلون المسلمون» صحیح است. / گزینه‌ی (۴): ترکیب وصفی «المقاتلون المسلمون» رعایت نشده است.

۲۴۰- گزینه‌ی (۱)

هرگاه بعد از جار و مجرور یا اسم استفهام، فعل بیاید جمله فعلیه است و اگر اسم واقع شود جمله اسمیه است.

۲۴۱- گزینه‌ی (۲)

جمله‌ی اسمیه جمله‌ای است که با اسم آغاز می‌شود و در این جملات تنها گزینه‌ی (۲) اسمیه است که با ضمیر آغاز شده است. بقیه‌ی جملات با فعل شروع شده است.

۲۴۲- گزینه‌ی (۱)

به تعداد فعل‌ها، جمله‌ی فعلیه وجود خواهد داشت. فقط «یتکفل» فعل است.

۲۴۳- گزینه‌ی (۲)

اما چون همراه «ما»ی کافه است تأثیری در تعیین جمله اسمیه و فعلیه ندارد و معیار، پس از آن است. / گزینه‌ی (۲): جمله فعلیه و سایر جملات، جمله اسمیه‌اند.

۲۴۴- گزینه‌ی (۴)

برای تبدیل جمله‌ی اسمیه به فعلیه کافی است فعل «یعلمون» به ابتدای جمله برده شده و مبتدا که «المعلمون» است، به عنوان فاعل پس از فعل ذکر شود. اما باید در نظر داشت که «فعل غایب در ابتدای جمله به صورت مفرد به کار می‌رود» لذا به جای «یعلمون» از «یعلم» استفاده می‌شود.

۲۴۵- گزینه‌ی (۳)

«العزة» مونث است و خبر باید به شکل «لا تحصل» باشد.

۲۴۶- گزینه‌ی (۲)

چنانچه فعل از صیغه‌های غایب باشد و فاعل از نوع اسم ظاهر بیاید، فعل، به صورت مفرد به کار می‌رود. فعل در اول جمله طبق قواعد عربی به صورت مفرد می‌آید البته در صورتی که فاعل اسم ظاهر باشد. در سایر گزینه‌ها مطابقت فعل و فاعل با توجه به قاعده‌ی فوق به درستی صورت گرفته است.

۲۴۷- گزینه‌ی (۱)

خبر «من» است که موصول عام است و مفرد. ترجمه جمله: «بهترین مردم کسی است که در مشکلات دست تو را بگیرد».

۲۴۸- گزینه‌ی (۳)

المرء: مضاف‌الیه / بنفس: جار و مجرور / علی ضعف: جار و مجرور / دلیل: خبر مفرد است، زیرا این کلمه معنی جمله را کامل می‌کند.

۲۴۹- گزینه‌ی (۱)

«هو» مبتدا، «معلم» خبر و «التأثرین» مضاف‌الیه می‌باشد.

۲۵۰- گزینه‌ی (۳)

از عبارت داده شده مشخص می‌گردد که کلمه جا افتاده مبتدا و «واجب» خبر است. «واجب» اسم فاعل و مشتق است و طبق قواعد هرگاه خبر مشتق و مفرد در مقابل جمله و شبه جمله باشد باید در جنس و عدد از مبتدا تبعیت کند. پس با توجه به مذکر بودن کلمه «واجب» می‌توان نتیجه گرفت که تنها کلمه مذکر «الصوم» می‌تواند نقش مبتدا را در این جمله داشته باشد.

۲۵۱- گزینه‌ی (۱)

در عبارت داده شده، کلمه‌ی «الحمد» مبتدا و مرفوع است. ترکیب «لله» که خبر این جمله است از دو قسمت «ال» (حرف جاره) + «الله» تشکیل شده است (جار و مجرور تشکیل شبه جمله می‌دهد). بنابراین نوع خبر در این جمله، «شبه جمله» است.

۲۵۲- گزینه‌ی (۴)

در این عبارت «المسلمون» مبتدا و مرفوع است و از معنای جمله برمی‌آید که جمله‌ی فعلیه‌ی «یمتازون» خبر آن بوده و محلاً مرفوع می‌باشد.

۲۵۳- گزینه‌ی (۱)

«الکاذب» صفت برای «اللّسان» یعنی صفت برای مبتدا و به تبعیت از موصوف خودش، باید مرفوع باشد.

۲۵۴- گزینه‌ی (۲)

رأس؛ مبتدا - الايمان؛ مضاف‌الیه - الاحسان؛ خبر - إلى الناس؛ جارّ و مجرور.

۲۵۵- گزینه‌ی (۲)

ضمیر بارز «ت» در گزینه‌ی (۱)، اسم فعل ناقصه است. / در گزینه‌ی (۳)، «أخرجوا» فعل مجهول و ضمیر بارز واو، نائب فاعل است. / در گزینه‌ی (۴)، «اعداء» فاعل اسم ظاهر است و مرفوع. نا در آخرِ جَنّا، ضمیر متصل است که به فعل چسبیده بنابراین مفعول به و محلاً منصوب است.

۲۵۶- گزینه‌ی (۴)

۲۵۷- گزینه‌ی (۲)

«بکاء» مفعول است بنابراین فعل جمله، متعدی است.

۲۵۸- گزینه‌ی (۱)

خبر مفرد، «مقبول» است و مرفوع.

۲۵۹- گزینه‌ی (۲)

المؤمن قلبه طاهر (جمله اسمیه ۱ جمله) قلبه طاهر: (۲ جمله)

المؤمن: مبتدا و مرفوع - قلبه طاهر: خبر از نوع جمله‌ی اسمیه (محلاً مرفوع) - قلبه: مبتدا و مرفوع - طاهر: خبر مفرد و مرفوع.

۲۶۰- گزینه‌ی (۳)

معصية: مبتدا و مرفوع - الله: مضاف‌الیه - علی قلب: جار و مجرور - المؤمن: مضاف‌الیه - ثقیلة: خبر مفرد و مرفوع.

۲۶۱- گزینه‌ی (۳)

۲۶۲- گزینه‌ی (۱)

فاعل «تَضَرَّعتُ» ضمیر بارز «ت» و فاعل «تهب» ضمیر «أنت» مستتر و فاعل «أدافع»، «أنا» مستتر است.

۲۶۳- گزینه‌ی (۱)

«العاقل» مبتدا است و «مَنْ» خبر است. ترجمه عبارت چنین است. «عاقل کسی است که تجربه‌ها به او پند می‌دهد.»

۲۶۴- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱) «مَنْ» و در گزینه‌ی (۲) «بَعْلِهِ» و در گزینه‌ی (۴) «هُنَاكَ» خبر مقدم شبه‌جمله است. ولی در گزینه‌ی (۳) «ما الفائدة؟ ما: خبر مقدم مفرد - الفائدة: مبتدای مؤخر» است پس خبر مفرد است.

۲۶۵- گزینه‌ی (۴)

هؤلاء: مبتدا و محلاً مرفوع / تلاميذ: خبر مفرد و مرفوع / عند: ظرف و منصوب / المعلمين: مضاف‌الیه و مجرور به یاء

۲۶۶- گزینه‌ی (۳)

با توجه به ترجمه «مسلمان کسی است که در امان باشند مردم از دست و زبان او» ملاحظه می‌شود «الناس» فاعل فعل «سلم» است.

۲۶۷- گزینه‌ی (۲)

نکته: «الدنيا» اسم مفرد و مؤنث می‌باشد. بنابراین خبر آن باید مفرد و مؤنث باشد بنابراین «مملوءة» صحیح می‌باشد. به ترجمه‌ی جمله

دقت کنید: (پیامبر درحالی آمد که دنیا از شرها و گناهان پر بود)

۲۶۸- گزینه‌ی (۱)

در این گزینه‌ی «مفعول به منصوب» وجود ندارد اما در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) مفعول به عبارت است از: البيت و مال و الزكاة

۲۶۹- گزینه‌ی (۱)

با توجه به معنای جمله «اسوة» خبر مفرد بوده و معنای جمله با آن کامل می‌گردد.

۲۷۰- گزینه‌ی (۴)

هائجا: خبر کان و منصوب. / در گزینه‌ی (۳): «صفات» و «کم» مفعول به می‌باشند. / در گزینه‌ی (۱) «ضمیر (ی) در اخذنی» و در گزینه‌ی (۲) «نفسه» مفعول به و منصوب هستند.

۲۷۱- گزینه‌ی (۱)

هولاء الأطباء من أبناء بلادنا، هم يشفون المرضى و إهتمامهم كثير بالناس
 مبتدا صفت خبر از نوع مبتدا خبر از نوع مبتدا و خبر مفرد و مرفوع
 محلا مرفوع شبه جمله جمله فعلیه مرفوع

۲۷۲- گزینه‌ی (۴)

خلف: مفعول فیه. اما در گزینه‌های دیگر «ذهب، هما، ک، هذه، هم» همگی مفعول به هستند.

۲۷۳- گزینه‌ی (۳)

«تحاولین و تجعلی»: فعل و فاعله، ضمیر الیاء البارز. در گزینه‌ی (۱): فاعل «بینت» اسم ظاهر «آلایات» و در گزینه‌ی (۲): فاعل «تسهر» اسم ظاهر «الأمهات» و در گزینه‌ی (۴): فاعل «جاء» اسم ظاهر «هدی» می‌باشد.

۲۷۴- گزینه‌ی (۲)

در جمله‌ی مذکور به زمان اشاره نشده است.

۲۷۵- گزینه‌ی (۱)

إِغْلَمْ: أَنْتَ الْمُسْتَر - يَرْحَمْ: هُوَ الْمُسْتَر - يَرْحَمْ: اللَّهُ

۲۷۶- گزینه‌ی (۴)

صیغه‌های غایب وقتی فاعل آن‌ها اسم ظاهر باشد. نیازی به ضمیر فاعلی نخواهند داشت.

۲۷۷- گزینه‌ی (۳)

خبر در این عبارت، جمله‌ی فعلیه «شَجَّعَ» می‌باشد که محلاً مرفوع است.

۲۷۸- گزینه‌ی (۳)

«تُحَافِظُنَّ» فعل مخاطب است و با سیاق جمله تناسب ندارد.

۲۷۹- گزینه‌ی (۴)

شروع قسمت دوم جمله، با کلمه‌ی «محبوبات» می‌باشد. لذا این کلمه، خبر می‌باشد. ترجمه: «پرستارانی که با بیماران در بیمارستان‌ها مهربانی می‌کنند، محبوب‌اند نزد همگی.»

۲۸۰- گزینه‌ی (۱)

در «وَزَّعُوا» فاعل، ضمیر بارز «واو» است و فاعل «یأتی»، «الفرج» است.

۲۸۱- گزینه‌ی (۳)

فاعل فعل ماضی «عَدَّ» در این گزینه، ضمیر مستتر «هُوَ» است. بنابراین، در این گزینه، فاعل اسم ظاهر وجود ندارد. فاعل‌ها در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «الطالِبَاتُ، هذه و الاطفالُ» و هر سه از نوع اسم ظاهر هستند.

۲۸۲- گزینه‌ی (۴)

هرگاه در فعل معلوم ضمیر متصل رفعی وجود داشته باشد، آن ضمیر، فاعل خواهد بود. لذا در «لَا تَتَعَجَّبِي» و «لَا يَرْحَمُونَ» و «تُشَاهِدِينَ» فاعل‌ها، ضمیر متصل فاعلی‌اند.

۲۸۳- گزینه‌ی (۲)

در گزینه‌ی (۱) «هِيَ» ضمیر منفصل رفعی و معرفه است.
در گزینه‌ی (۳) «هَذَا» اسم اشاره للقرب و مبنی بر سکون است.
در گزینه‌ی (۴) «تَعْتَبِرُ» فعل مضارع از صیغه‌ی «لِلغَايَةِ» می‌باشد.

۲۸۴- گزینه‌ی (۱)

در گزینه‌ی (۲) «عَاقِبَةُ» مبتدا بوده و اصل در مبتدا آن است که معرفه باشد یعنی «العَاقِبَةُ» درست است.
در گزینه‌ی (۳) «الْحَسَنَاتُ» جمع غیر عاقل بوده و فعل مفرد مؤنث «تُذْهِبُ» مناسب آن است.
در گزینه‌ی (۴) «الْحَسَدُ» مفرد مذکر بوده و فعل «يَأْكُلُ» برای آن صحیح است.

۲۸۵- گزینه‌ی (۳)

خبر در این عبارت جمله‌ی فعلیه «شَجَّعَ» می‌باشد که محلاً مرفوع است.

۲۸۶- گزینه‌ی (۲)

«ی» در گزینه‌ی (۲) مفعول و منصوب محلاً است. «ی» در گزینه‌ی (۱) فاعل، در گزینه‌های (۳) و (۴) مضاف‌الیه است. تذکر: (أُخْتِي: أُخْتَيْنِ + ی)

۲۸۷- گزینه‌ی (۳)

طَالَعَ (فعل ماضی باب مفاعلة للغایب) - التَّلَامِيذُ (فاعل و مرفوع بالضمّة) - دُرُوسَ (مفعول و منصوب)، هُمْ (چون حرف ما قبل آن مفتوح است). - لِلنَّجَاحِ (جار و مجرور با کسره) - فِي الْإِمْتِحَانِ (جار و مجرور)

۲۸۸- گزینه‌ی (۴)

در گزینه‌ی (۱)، خبر، «مَا» ی موصولی و مفرد است. در گزینه‌ی (۲)، خبر «لِلَّهِ» شبه جمله است. در گزینه‌ی (۳)، خبر «عَالِيَةِ» و مفرد است. اما در گزینه‌ی (۴) «فِيهِ» خبر مقدم از نوع شبه جمله است و «مَا» ی موصولی، مبتدای مؤخر می‌باشد.

۲۸۹- گزینه‌ی (۳)

فعل در اول جمله (با توجه به این که فاعل، اسم ظاهر دارد) مفرد است و به خاطر «الطَّلَبَاتُ»، مفرد مؤنث است.

۲۹۰- گزینه‌ی (۴)

«فِيهَا» خبر مقدّم از نوع جار و مجرور (شبه جمله) است.

۲۹۱- گزینه‌ی (۴)

«فِيهَا» خبر مقدّم از نوع جار و مجرور (شبه جمله) است.

۲۹۲- گزینه‌ی (۲)

شکل صحیح حرکت‌گذاری این چنین است: «مَنْ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ». یعنی هر کس که زبانش شیرین شود، برادرانش (دوستانش) زیاد می‌شوند. ضمناً کلمه‌های «لسان» و «إِخْوَان» در این جمله، فاعل هستند.

۲۹۳- گزینه‌ی (۱)

۲۹۴- گزینه‌ی (۳)

در گزینه‌ی (۱) خبر شبه جمله است یعنی کلمه‌ی «لِلَّهِ». در گزینه‌ی (۲) خبر مفرد است یعنی کلمه‌ی «مَا» که موصول عام است. در گزینه‌ی

(۳) خبر شبه‌جمله است یعنی «بِالْمَكِين» در گزینه‌ی (۴) نیز خبر شبه‌جمله است یعنی «كَالشَّجَر».

۲۹۵- گزینه‌ی (۱)

«غزال»، فاعل و «رأس»، مفعول و «افتخار»، مجرور به حرف جر است. پس اعرابشان به ترتیب رفع، نصب و جر است.

۲۹۶- گزینه‌ی (۲)

«نا» در گزینه‌ی (۲)، مفعول به است زیرا بعد از فعل امر آمده است. سایر گزینه‌ها صحیح است.

۲۹۷- گزینه‌ی (۳)

فاعل «تَدْخُلُ» ضمیر مستتر «هی» می‌باشد که به «أوروْبَا» برمی‌گردد.

۲۹۸- گزینه‌ی (۱)

خبر، «ما»ی موصولی بوده و مفرد است.